

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

Стенограма пленарного засідання
12 лютого 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

*Стенограма пленарного засідання
12 лютого 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 12 лютого 2025 року)

Частина третя

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...17
Інформація про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Відновлення та відбудова зруйнованих та пошкоджених об'єктів внаслідок російської військової агресії»	...17
Внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист»	...17
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 12 лютого 2025 року Закону України «Про внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» (проект № 12457) та негайного направлення його на підпис Президентіві України	...22
Внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю»	...22
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про факторинг»	...23

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами»	...27
Внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я	...35
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...38
Внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за використання публічних коштів посадовими особами розпорядниками та одержувачами коштів державного та місцевих бюджетів, підприємств державного та комунального сектору економіки	...39
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...42
Внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо державної підтримки та економічного відновлення ракетно-космічної галузі в умовах воєнного стану	...43
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів управління та списання військового майна»	...43
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про встановлення Національного дня молитви»	...48

Прийняття в першому читанні за основу з продовженням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і допуску на ринок лікарських засобів»	...53
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги»	...59
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я	...59
Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах»	...60

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
12 лютого 2025 року, 10 година 10 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, я хочу поінформувати вас щодо запрошення президентки Європейського парламенту пані Роберти Мецоли. Вчора, 11 лютого, я перебував з робочим візитом у Страсбурзі і мав честь виступати перед новим складом Європейського парламенту. Сесію, в якій я брав участь, було спеціально приурочено третім роковинам повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. Також були проведені важливі переговори з президенткою Європейського парламенту, лідерами політичних груп Європарламенту та комісаром ЄС з питань розширення Мартою Кос. Я хочу передати вам найщиріші вітання від наших колег і поінформувати, що проведені переговори і зустрічі були використані для максимального посилення підтримки України в умовах російської агресії.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження в наших колег народних депутатів України: Володимира Антоновича Ватраса, фракція «Слуга народу», Юрія Олександровича Камельчука, фракція «Слуга народу», Ігоря Володимировича Копитіна, фракція «Слуга народу», Олексія Васильовича Мовчана, фракція «Слуга народу». Давайте їх привітаємо і побажаємо їм міцного здоров'я, наснаги і плідної роботи на благо України *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, український народ вже майже три роки веде героїчну боротьбу за свою свободу і незалежність, втримуючи повномасштабний натиск варварської збройної агресії російської федерації. Ворог продовжує щоденний ракетний та дронний терор мирних українських міст і сіл. Зокрема сьогодні, вранці, агресор завдав ударів по Києву та Київській області. На жаль, є жертви серед мирного населення. Попри наступальні дії ворога та запеклі бої на фронті, наші сили безпеки і оборони звитязно продовжують боротьбу.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших воїнів, які полягли, захищаючи незалежність, суверенітет, територіальну цілісність України та її демократичний лад. Вшануймо хвилиною мовчання і пам'ять наших мирних співвітчизників, чий життя забрала рашистська агресія.

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів. Тому прошу народних депутатів записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні друзі, вітаю всіх вас! Яюсь небагато депутатів зранку у Верховній Раді. Сподіваюся, що дійдуть, аби ми приймали важливі рішення, які дуже потрібні. Найголовніші рішення, які сьогодні ми маємо приймати, це, безумовно, для нашого війська. Вчора ми всі побачили, як наш уряд поклався, тому що отримав копняка, народив пропозицію щодо укладання спеціальних контрактів для молоді віком від 18 до 24 років. Там і 1 мільйон гривень підйомних, і безкоштовна освіта, і нульова іпотека для тих, з ким укладатимуть контракт. Це все класно. У мене одне запитання: а чому це для тих людей, кого зараз намагаються залучити до війська? А як стосовно тих, які вже три роки в окопах? Їм нічого цього не потрібно? Їм не потрібен річний контракт, щоб чітко знати, скільки служити? Правильно, треба, щоб люди чітко знали, скільки

їм служити. Але чому тільки ці люди? А 27-річним не треба знати, скільки їм служити? А 47-річним не треба? А 57-річним? Може, вже їх треба відпустити додому? У Верховній Раді лежить мій законопроект про граничний вік – 55 років. Чому його ніхто не розглядає? Чому на це немає часу? Скільки це триватиме?

Нульова іпотека. Клас! А як стосовно інших військових? Три роки пиняємо цей недолугий уряд, просимо зробити іпотеку для військових, як у всьому світі, щоб людина знала: пішов служити – за три роки маєш квартиру, що держава допомагає, отже, є стимул продовжувати бути на фронті. Ні, їм не треба, далі треба знущатися, розділяти контрактників і мобілізованих. Мобілізованому не дають кредит під 3 відсотки за програмою «ЄОселя», не кажучи вже про нульовий відсоток, про який навіть не йдеться.

А підйомні не треба? Один мільйон гривень підйомних – класно. Може, дамо й іншим? Мені пише хлопець Микола, який працював у Празі. Коли ворог вторгся в Україну, йому було 21 рік. Він приїхав і пішов воювати добровольцем. Що йому дають? А нічого! Не відпускають, не знає, скільки служити, забрали «тридцятку», толком не виплачують бойові. Люди, які втратили здоров'я, місяцями чекають виплати одноразової грошової допомоги (ОГД). Їм нічого не треба. Та ви знущаетесь з людей, ви остаточно демотивуєте всіх! Всі військові однакові, годі ділити країну. Мобілізовані, контрактники, 22 роки, 42 роки – всі мають бути однакові. Має бути повага до військових.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гевко Володимир Леонідович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕВКО В.Л., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Олександрю Копиленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович. Будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, як писав наш класик Тарас Шевченко, треба робити все без гвалту і крику. Я вважаю, ми робимо свою буденну, хоча і невдячну, справу, розуміючи ті проблеми, які постали перед нашою країною.

Сьогоднішня ніч, на жаль, є свідченням того, що ми перебуваємо в дуже непростому стані. Для нас вкрай важливими є наша міжнародна солідарність, конференція, яка відбудеться в Мюнхені наступного тижня, і зусилля Президента України Володимира Зеленського. Але, тим не менше,

ще раз кажу, ми робимо нашу буденну, повсякденну роботу в силу наших можливостей.

Свій виступ хочу завершити словами з маловідомої пісні УПА: «Ми свято віримо в нашу перемогу».

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Іван Юнаков, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЮНАКОВ І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову.

ГОЛОВУЮЧА. Дмитро Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Знаєте, це нагадує ситуацію, як у класика: до вас їде ревизор – міністр фінансів Сполучених Штатів Америки. Напередодні цього, на фоні всіх розмов про те, що держава не так витрачає кошти наших партнерів Сполучених Штатів Америки, Європейського Союзу, що вони йдуть не туди, куди потрібно, знову відбувається фактично розпил державного бюджету.

Вчора ви проголосували за закон, яким виділяється 600 мільярдів доларів, яких немає, на закупівлю казна-чого, просто металевих баків, які ви нікуди не поставите, тому що вони рашистські. Ви не збудуєте жодного реактора атомної АЕС, бо у вас під це немає палива, немає дозволу від них. Ви будете у ворога запитувати, чи можна його запустити. Ви це ніколи не зробите, тому що ворог вам ніколи не дозволить. Але ви й друзів втрачаєте, робите все для того, щоб завтра в кожного, хто не хоче підтримувати Україну, або у кожного, хто бачить, куди йдуть їх гроші, з'явилася можливість їх не давати. Не давати не вам, Президенту, Прем'єр-міністру і тому уряду, якого в принципі не існує, а українському народу, українській армії. Ви такими речами підтверджуєте, що ті кошти, які надходять до бюджету України від Сполучених Штатів Америки, Європи, просто зливаються в помийну яму, де потім їх розгрібають і розкрадають по своїх кишнях українські корупціонери, розповідаючи, а хто нам що зробить через п'ять, 10 років, коли, можливо, ці блоки поставитимуть на Хмельницькій АЕС. Повірте мені, як показує практика, час доганяє, і доганяє так, що потім стає дуже боляче не лише в політичному плані, й у плані використання ресурсів, які ви отримуєте в якості допомоги Україні.

Одним із ключових питань, яке сьогодні стоїть на порядку денному: чи ефективно Україна витрачає ті кошти, які отримує від партнерів? Те, що сьогодні відбувається у стінах Верховної Ради фактично по команді з Офісу Президента, а потім реалізовуватиметься нібито чинним урядом (нібито, тому що це не уряд), знищуватиме нашу підтримку, якщо не знищено її сьогодні. Хочу подивитися, як про це розповідатимуть представникам Трампа, які прийдуть через декілька днів до України і запитають, де кошти, що виділялися Сполученими Штатами Америки. Думаю, у багатьох червонітиме не лише обличчя.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра».
Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Дякую, пане Голово. Вважаю, слід підкреслити питання номер один. Це добре, пане Голово, що сьогодні ви вже є на місці. Гімн звучав набагато краще. Взагалі залу бракує присутності Голови. Тому дякуємо, що ви повернулися. Дякуємо, що представляли країну у Страсбурзі, в Раді Європи, з нагоди триріччя повномасштабного вторгнення. У сьогоднішній своїй промові хотів би наголосити на тому, що уряд все-таки почав працювати підзвітно українському парламенту і його керівництву. Ми прийняли рішення про запрошення міністра освіти і науки. Міністерство освіти і науки має готуватися до запитань від представників людей тут, у залі, бо цих запитань надзвичайно багато і щодо дошкільної та загальної середньої освіти, і щодо заробітної плати педагогів, учителів, яка розраховується зараз лише на вісім місяців. Ми вже скоро щомісяця перераховуватиме державні гроші, щоб місцеві бюджети щось там додавали, аби вчителі отримували зарплату. Окрім зарплати вчителів ми не можемо забувати, пане міністре, і про це будемо вам нагадувати, що у садочках і школах працюють вихователі, медичні сестри, розмір заробітної плати яких менший від мінімального. Дякуємо тим громадам, які додають. Міністерству потрібно задуматися над тим, як виправити цю ситуацію, бо це вкрай важливо.

Тривожним, дорогі народні обранці, є й те, що на третьому році повномасштабної війни, ми робимо величезну суперреформу в школах, коли в більшості шкіл кожної громади мають закрити 10-11 класи. Повірте, в селі без освіти, без школи, дуже важко втримати молодь. Нам потрібно подумати і провести ще одну важливу дискусію. Можливо, цей період треба продовжити, тому що закриття старших класів в усіх сільських, селищних школах може бути

катастрофою для населення в селі. Тобто запитань багато, ми чекаємо міністра освіти і науки тут, у залі.

Дякуємо.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України

КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Михайло Лаба, фракція «Слуга народу».

Пане Михайле, будь ласка.

ЛАБА М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні друзі! Шановні колеги! Чергова ніч терору наших українських громад, наших міст. Київ – масована ракетна та дронна атака, є загиблі. Ми бачимо, що домовлятися з країною-агресором... Іти на поступки щодо миру на умовах України путін не збирається. Нам потрібна сильна позиція наших американських, європейських партнерів, які повинні мати спільну позицію з Україною, і лише з Україною, з реаліями, які сьогодні відбуваються в нашій державі. Сьогодні убивають наших громадян щодня, і лише шляхом тиску на агресора, на цю ерефську нечисть Україна та цілий світ можуть зупинити цю страшну війну для всього людства, запобігти третій світовій війні.

Тому сьогодні дуже багато залежить від наших західних партнерів. Як наголосив Володимир Зеленський, ми готові брати участь у перемовинах, давати всі зворотні зв'язки не лише від парламенту України, уряду, населення України, а й від міжнародних експертів і цілого світу, у взаємодії разом напрацьовувати діалог, якого прагне Америка, команда Трампа, і весь український народ.

Лише дякуючи Збройним Силам, ми можемо показати нашу міцну сторону, нашу позицію. Я вчергове закликаю Верховну Раду, уряд, суспільство, волонтерський рух, благодійні та громадські організації, територіальні громади, місцеві ради закладати в цьому році в місцеві бюджети на всіх рівнях допомогу для наших бригад, для нашого війська на закупівлю дронів, засобів РЕБ, позашляховиків, бо це дуже цінні речі. Попри інформаційний простір, що щось закінчиться, треба довести, що нічого не закінчиться. Прошу докласти зусиль у підтримці Збройних Сил України, сил оборони, наших захисників, захисниць. Тільки з позиції нашої стійкості, незламності і сили ми покажемо ворогу, що ніякі загарбницькі плани не здійсняться в Україні.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Героям слава! Дякуємо.

Запрошую до слова Георгія Мазурашу, фракція «Слуга народу».

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203. Звісно, зараз немає нічого важливішого, ніж зміцнення нашої обороноздатності, підвищення нашої спроможності чинити опір окупантам. Щойно я слухав інтерв'ю з одним з наших захисників – Петром Кузиком. Він сказав, на мою думку, важливі слова, що не можна замовчувати проблеми, тому що це є те, що нам дісталось з дуже негативного від радянського минулого. Головне, не скочуватися до чублення між собою всередині країни.

Я намагаюся завжди, коли буваю на сході нашої країни або в інший спосіб під час спілкування з нашими воїнами, уважно слухати їх і розуміти те, що вони хочуть донести, зокрема до парламентаріїв, щоб потім озвучувати це тут, в залі засідань Верховної Ради.

Учора я почув від захисника з передової неприємну інформацію про те, що один із військових півтора місяця тому реально зник безвісти, а його, як виявилось, до кілька днів тому не вносили ні до безвісти зниклих, ні до інших списків, його картка була в командира. Мій товариш військовий, принципова, порядна людина, намагатиметься розібратися в цій ситуації.

Але, вибачте, це є дуже тривожні сигнали, вони підтверджують інформацію, яку ми отримуємо із деяких медіа, про те, що в армії є ознаки різних корупційних схем, якими займаються командири, зробили, на жаль, собі бізнес з цієї війни. Це неприпустимо.

Дуже важливо, щоб ми не шкодили собі всередині країни і в тилу. Вибачте, більшого негативу для нашої армії й обороноздатності як «бусифікація» немає. Нам, парламенту, треба зробити все для того, щоб військове керівництво припинило негативне і ганебне явище – «бусифікацію». Нещодавно ми з товаришем, колегою по фракції, Василем Вірастюком були в одному із ТЦК, де запитали: чому «бусифікували» брата загиблого? Нам відповіли, що він не оформив повторно якісь документи. Я кажу: «А що, його брат воскреснув? Навіщо йому ще раз ходити? Чому «бусифікуєте» інваліда? Тому що він не оформив якісь документи? У нього що, рука чи нога відросли?». Нам всім разом потрібно спробувати достукатися до військового керівництва і нашого Президента, маємо припинити шкодити собі цією ганебною «бусифікацією».

Українським героям слава!

ГОЛОВУЮЧА. Степан Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пані головуєча, прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Софія Федина, фракція «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Якщо хтось із вас був достатньо сміливий, щоб біля готелю «Київ» іти своїми ногами, а не проїжджати в закритій машині з охоронцями, міг бачити там мітинг родин військовополонених і зниклих безвісти. А як тільки проїжджаєте блокпост, одразу перед вашими очима біля Верховної Ради парад автозаків, бо ваша «служебна» влада настільки панічно боїться родин військовополонених і зниклих безвісти, що намагається відкараскатися від цього питання максимально, замість того, щоб допомогти цим людям пережити своє горе, максимально вкластися в повернення військовополонених і пошук зниклих безвісти. Але насправді ця проблема не лише тому, що влада абсолютно не розуміє, чим живе її народ, а ще й тому, що вам усім легше пиляти корупційні схеми і займатися своїми обладками замість того, щоб реально посилювати обороноздатність Української держави.

Тому закликаю тих, хто має хоч краплинку совісті, вийти до родин військовополонених і зниклих безвісти, поговорити з ними і дати сигнал нагору, що проти них не треба виставляти автозаків, бо ці люди борються за право бачити своїх рідних, а дуже часто навіть за те, щоб їх повернути, гідно попрощатися і поховати. Це перше.

Друге. Якщо ми хочемо повернути всіх зниклих безвісти, яких, на жаль, багато лежить загиблими в «сірій» зоні чи на окупованих територіях, Україну потрібно посилювати. А для цього треба не лише вкладатися в оборонку, карати винних за постачання понад 100 тисяч бракованих мін (до речі, за яйця по 17 гривень за штуку і яблука по 51 гривні і досі ніхто не покараний), за те, що немає всього того, що потрібно на передовій, а ще не треба голосувати за такі речі, як закупівля московських старих некомплектованих реакторів, які неможливо встановити на ХАЕС, тому що там бетон і заливка не витримують жодної критики, і це посилює нашу залежність від московської федерації. Ви всі, хто голосував за це вчора, проголосували за програш України, вас чекатиме державна кара.

ГОЛОВУЮЧА. Ірина Геращенко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги! Як ви знаєте, один із найважчих напрямків фронту сьогодні – це Харківський напрямок. Нещодавно ми з колежанками повернулися з Харківщини, де мали можливість спілкуватися

з тими підрозділами, що перебувають на Куп'янському напрямку, і шоковані свідченнями військових. Вони підтверджують, що, починаючи з весни минулого року, коли стало зрозуміло, що ситуація на фронті загострюватиметься, ні місцева влада, ні обласна влада, ні військово-цивільні адміністрації не доклали жодних зусиль для побудови нормальних фортифікацій. Були ще більше шоковані, коли проїжджали деокупований Ізюм, де буваємо раз у місяць. Ще раз переконалися, що ніхто не опікується житловим фондом Ізюма, знищеного руснею. До вашого відома, багатостраждальний Ізюм – друге після Маріуполя місто за кількістю скинутих на нього російськими терористами авіабомб у 2022 році. Весь житловий фонд знищений, жодного вікна не поставлено, над бомбосховищами ніхто не працює. Але водночас влада вбухала 130 мільйонів в єдине адміністративне приміщення – мерію, куди тиждень тому прилетів російський «Іскандер», знищив його. Немає ні 130 мільйонів, ні мерії, і ніхто за це не відповідатиме.

Ми спілкувалися з місцевими жителями, які просили передати владі обурення, а також харківським депутатам, яких тут повно в залі, бо це також ваша відповідальність дивитися за тим, як витрачаються гроші місцевого бюджету. Вони мали йти на фортифікації, бомбосховища, а не на забаганки місцевої влади. Ми підготували запит до уряду, до місцевої влади з вимогою дати відповідь, хто прийняв рішення вкласти 130 мільйонів гривень в адміністративне приміщення на території, до якої знову наближається фронт. Може, ви про дрони подумаете чи про посилення над Харковом системи протиповітряної оборони? Ось про що зараз треба думати. Ми вимагаємо від влади накласти мораторій на це марнотратство під час дії воєнного стану. Ви будете відповідати за те, як витрачаєте кошти, з якою легкістю кидаєте в топку марнотратства то 130 мільйонів гривень, то 600 мільйонів євро, які доведеться виплачувати кожному українцю. Це ж кошти не ваші, а тих людей, слугами яких ви обіцяли бути.

Тому звертаємося до всіх депутатів Харківщини: поїдьте в Ізюм, подивіться, що там відбувається, долучіться до нашого запиту щодо цього марнотратства. Немає фортифікацій на Куп'янському напрямку, немає...

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Козир, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Марії Мезенцевій.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Марія Мезенцева, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Всім бажаю здоров'я! Сподіваюся, ви мали час хоч якось поспати. Царство Небесне родині, яка сьогодні загинула в Києві, а всім, хто був поранений, найшвидшого одужання. Чергова атака показує, путін не хоче миру, він хоче продовжувати свою геноцидальну війну.

Шановні колеги, хочу відзвітувати про зимову сесію ПАРЄ. Запрошую до трибуни найефективнішу делегацію України в Парламентській асамблеї Ради Європи.

Отже, ми вчергове прийняли історичні резолюції, але мова йтиме не лише про них. Звісно, дуже важливо не тільки говорити з трибуни про полонених, а взагалі займатися обмінами. Українська держава провела за неповні три роки повномасштабної агресії 61 обмін, звільнивши понад 4 тисячі цивільних і військових бранців. Їх голоси були чутні в 46 парламентах Ради Європи. Це наші цивільні, військові, представники експертного середовища, які були звільнені минулого року. Вони виступали від імені всіх сімей, які досі чекають звільнення рідних, всіх цивільних та військових.

Шановні колеги, не резолюціями єдиними. Банк розвитку Ради Європи, в який ми вступили завдяки нам з вами, виділяє 150 мільйонів. Це гроші для компенсаційного механізму, щоб всі українці, які постраждали від збройної агресії росії, отримали компенсації за матеріальні і нематеріальні втрати. Тобто 100 мільйонів – для цих цілей і 50 мільйонів – на нове житло для ВПО.

Безумовно, питання про те, як себе почуває молодь, як вона живе, також на порядку денному. Дякую колезі Євгенії Кравчук за ініціювання спеціального заходу, який стосувався молоді і того, як вона активно працює, враховуючи те, що у 2025 році Львів став молодіжною столицею.

Наші новели, які ми пропонуємо в резолюціях, – це додаткові персональні санкції для тих, хто продовжує займатися і брати пряму участь у незаконній депортації українських дітей, у викраденнях, переміщеннях і насильницьких зникненнях цивільних і військових. Говорили про те, що вже 73 українських військових страчено, серед яких є й іноземці, наприклад, австралійський військовий, який був страчений як військовополонений. Всі ці порушення Женевських конвенцій повинні бути публічними. Більше санкцій, більше зброї і, звісно, мілітарні рішення, до яких закликає саме ПАРЄ, – надати всю можливу допомогу і Україні, і партнерам для захисту нашої держави.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Героям слава!

Федір Веніславський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки

(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна головуєча! Шановні колеги! Хочу сьогодні порушити одне, на мій погляд, дуже важливе питання щодо того, яким чином ми, українці, українська влада захищаємо наш національний спадок. Я ставив запитання на «годині запитання до Уряду», звертався до Прем'єр-міністра, міністра з питань стратегічних галузей промисловості, міністра освіти і науки з проханням забезпечити збереження унікальних об'єктів, які віднесено до національного науково-технічного спадку, розташованих в тих регіонах України, які є найбільш обстрілюваними з боку країни-агресора.

Історично склалося, що в Україні унікальні об'єкти науково-технічної діяльності зосереджені на території Запорізької, Харківської, Дніпропетровської областей, які безпосередньо межують з територією країни-терориста, країни-агресора. Саме там сконцентрований наш науково-технічний потенціал, який може стати драйвером майбутнього відновлення України. Для нас вкрай важливо забезпечити збереження об'єктів, багато із яких є взагалі в єдиному екземплярі у світі. Тому ще раз звертаюся до нашого уряду, міністра з питань стратегічних галузей промисловості, міністра економіки, міністра освіти і науки з проханням дослухатися до закликів народних депутатів України і забезпечити збереження цих унікальних об'єктів.

На превеликий жаль, колишній військово-промисловий, науково-промисловий, науково-технічний комплекси України були тісно інтегровані у виробничі потужності країни-агресора. Військово-політичне керівництво, особливо вчені, які забезпечують військово-промисловий комплекс росії новими інноваційними розробками, знають, чим може відповісти Україна. І ті об'єкти, які не мають жодного воєнного значення, жодної військової цінності, постійно зазнають ударів не лише за допомогою безпілотних літальних апаратів, а й дуже вартісних ракет, яких в росії залишилося не так багато. Росія поставила собі за мету знищити Україну як націю, знищити наш національний спадок. Вважаю, збереження цих об'єктів має бути пріоритетом для всіх гілок влади. Переконалий, Кабінет Міністрів України відгукнеться на ці заклики і забезпечить збереження не лише культурного спадку, який належним чином...

ГОЛОВУЮЧА. І завершальний виступ – Олексій Гончаренко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧА. Артур Герасимов. Будь ласка, 1 хвилина.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Через те, що залишилася 1 хвилина, скажу лише частину свого виступу.

Зараз я хочу звернутися до народних депутатів, присутніх у цьому залі, та до українців. Ми з вами, всі, хто був присутній, а це 292 народні депутати, одногolosно проголосували за прийняття в цілому законопроекту [№ 11161](#) щодо компенсації за знищене житло, що знаходиться на тимчасово окупованих територіях і на територіях ведення активних бойових дій. На жаль, на даний момент цей закон не підписується в Офісі Президента. Тому я звертаюся і до народних депутатів, і до українців з проханням підписати петицію, зареєстровану з цього приводу внутрішньо переміщеними особами на сайті Президента. Підпишіть її. Давайте вимагати підписання цього закону.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу, будемо переходити до наших насущних питань.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 224.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу. У нас перше питання, і відразу голосування.

Шановні колеги, відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Відновлення та відбудова зруйнованих та пошкоджених об'єктів внаслідок російської військової агресії», головою якого обрано народного депутата України Яценка Антона Володимировича. Вітаємо!

Шановні колеги, переходимо до розгляду першого питання. Це проект Закону «Про внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» ([№ 12457](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про визначення проекту закону невідкладним та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання. Прошу голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів та від комітету запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка, 4 хвилини.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановна президіє! Метою проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» (№ 12457 від 30 січня 2025 року) є продовження строків (до 5 червня 2025 року) проходження громадянами України, які були визнані обмежено придатними до військової служби, повторного медичного огляду.

Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні розглянув законопроект та за результатами розгляду рекомендує Верховній Раді України:

1. Включити законопроект № 12457 до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

2. Відповідно до статті 101 Регламенту Верховної Ради України визнати проект закону № 12457 невідкладним та скоротити строки внесення альтернативних законопроектів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України.

3. За результатами розгляду в першому читанні прийняти проект закону № 12457 за основу та в цілому з урахуванням такої пропозиції комітету:

друге речення абзацу другого пункту 1 законопроекту викласти в такій редакції: «Такі громадяни зобов'язані самостійно звернутися до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (військовозобов'язані та резервісти Служби безпеки України – до Центрального управління або регіональних органів Служби безпеки України, військовозобов'язані та резервісти розвідувальних органів України – до відповідного підрозділу розвідувальних органів України) або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного та резервіста з метою отримання направлення на військово-лікарську комісію для проходження медичного огляду».

Отже, шановні колеги, законопроект невеликий, на один абзац, але є три основні речі, які зазначені в проекті закону.

Перше. Встановлено вік від 25 до 60 років. Ми прибрати вікову категорію від 18 до 25 років.

Друге. Не потрібно чекати направлення від ТЦК та СП. Громадяни повинні самостійно прийти і пройти ВЛК.

І третє. Направлення через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного та резервіста.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановні колеги! Насамперед хочу подякувати голові Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки і всім членам комітету за, як на мене, принципову дискусію у підготовці цього законопроекту. Хтось може сказати, що довго, але те, що підготовлено, є консенсусом: громадяни, які поки що є обмежено придатними до військової служби під час дії воєнного стану і непридатними у разі відсутності цього режиму, мають право до 5 червня самостійно, як зазначається в законопроекті, пройти військово-лікарську комісію без відвідування ТЦК та СП. Тобто застосунок «Резерв+» дає можливість самостійно оформити собі це скерування. Не потрібно чекати ні повістки, ні направлення від територіального центру комплектування. Це для зручності. Дуже важливо, щоб Міністерство охорони здоров'я створило умови, щоб всі бажаючи могли пройти ВЛК, щоб було збільшено кількість військово-лікарських комісій у медичних закладах. Це дуже важливо для усіх форм власності. На сьогодні, на жаль, існують черги військовослужбовців, які після поранення повинні пройти ВЛК щодо визначення їхнього стану здоров'я.

Наступне. Важливо, що особи віком до 25 років не зобов'язані проходити ВЛК згідно з нормами цього законопроекту. Тобто вони мають право пройти або не пройти. Важливо, щоб дискусія була завершена, і в державі всі розуміли, що потрібно виконувати свій обов'язок. Ми дали можливість це пройти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, ну, казали вам, коли ви приймали той закон, що до 4 лютого всі не пройдуть ВЛК. Звертали вашу увагу, казали про

проблеми ВЛК, казали, що там бардак, що неможливо нормально записатися, не працюють електронні черги і таке інше. Казали вам? Казали. Що ви відповідали? Як завжди, нічого. Ви не вдумуєтеся в це, вам байдуже, найстрашніше, що вам байдуже. Сьогодні в нас 12 лютого. Тобто вже вісім днів сотні тисяч людей по країні ви зробили порушниками, бо вони не пройшли ВЛК. Багато хто із них навіть не отримав відповідного направлення, але вже порушив закон, бо вони, обмежено придатні, не пройшли ВЛК до 4 лютого.

Далі сказали, що все зробите, до 4 лютого швидко все приймемо. Ми бачимо, як ви робите швидко. Швидко ви робите тоді, коли треба вкрати на реакторах, купити російське обладнання. Тут у вас блискавично: ух – і вже зробили. А коли треба зупинити цей бардак, у вас тут швидко не виходить.

Тому, звичайно, треба приймати цей проект закону. Це дуже важливо. Треба дати людям час допройти ВЛК. Вони не є порушниками. Годі з людей робити злочинців. Досить всіх цих штрафів! Таке відчуття, що ви не знаєте взагалі інших слів, окрім як карати, забирати, забирати, карати. Це треба припиняти.

Далі. Всі громадяни віком до 25 років, які не служили у війську, не підлягають мобілізації. Це має бути закріплено як на скрижалі. Зеленський, підпиши нарешті закон (проект № 11379-д)! Це треба голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо законопроект, спрямований на реалізацію простої речі – продовження часу для проходження військово-лікарських комісій для тих громадян України, які за дев'ять місяців не встигли її пройти та отримати підтвердження придатності або непридатності до військової служби.

Хочу нагадати, що закон набрав чинності ще 4 травня, і було дев'ять місяців. Чому не вистачило цих дев'яти місяців? На це є причини: суб'єктивні – 90 відсотків, об'єктивні – 10 відсотків. Суб'єктивні причини полягають у тому, що громадяни України, на превеликий жаль, з моменту набрання чинності закону, з травня 2024 року, не пішли до військово-лікарської комісії і не почали проходити повторний огляд. Вони, як завжди, відкладали це на останні дні. Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки в закритому режимі наводили цифри про динаміку, які свідчили про те, що масове бажання пройти повторно військово-лікарську комісію виникло наприкінці визначеного законом терміну. Але є й об'єктивні причини. Дійсно, було неоднозначне розуміння, чи потрібно проходити військово-лікарську комісію громадянам України, яким не виповнилося 25 років, чи можуть громадяни України добровільно прийти, отримати направлення і пройти військово-лікарську комісію, чи вони мають отримати виклик, повістку до військкомату.

Ці питання в запропонованому проекті закону членами комітету вирішено. Поставлено раз і назавжди крапку в питанні, що громадянам віком до 25 років не потрібно повторно проходити військово-лікарську комісію. Поставлено раз і назавжди крапку в питанні, що громадяни мають самостійно з'явитися до ТЦК та СП, отримати направлення і пройти військово-лікарську комісію. Сподіваюся, місяців, які ми виділили, вистачить, щоб пройти ВЛК до 5 червня...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще бажаючі виступити?

Сергій Рахманін, фракція «Голос». Будь ласка, 1 хвилина.

РАХМАНІН С.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Дякую. Процедура проходження ВЛК особами, які визнані обмежено придатними, стала більш реалістичною, більш прагматичною. Це перше.

Друге. Будь-хто, знайомий з проблемою, розуміє, що до 5 червня всі особи не пройдуть ВЛК, і виникне або колізія, або доведеться знову продовжувати термін дії.

Третє. Хотілося б порадити урядовим структурам домовлятися між собою, доходити згоди до того, як вноситься законопроект у залу або комітет. Тому що міністерства і відомства дають абсолютно різні цифри стосовно громадян, які мають пройти ВЛК додатково, різниця становила сотні тисяч.

І четверте. У нас величезна кількість законопроектів стосовно сектору безпеки і оборони гальмується не через непрацездатність членів профільних комітетів, зокрема нашого, а через постійну тяганину, яка існує в міністерствах і відомствах. Вони постійно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» ([№ 12457](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Є пропозиція прийняти в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 12457 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Я пропоную невідкладне підписання, тому що тут питання дуже ургентне (медичною мовою).

Ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання прийнятого сьогодні Верховною Радою законопроекту № 12457 в цілому та негайного направлення його на підпис Президентів України. Прошу голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю» ([№ 11394](#)). Друге читання.

У нас тут пару виступів, а саме: Дмитро Разумков, 3 хвилини, фракція «Європейська солідарність», 1 хвилина, і будемо голосувати.

Прошу фракцію «Європейська солідарність» визначитися, хто виступатиме. Ніхто. Тоді Дмитро Разумков, і будемо голосувати.

Колеги, далеко не розходьтеся.

Разумков, 3 хвилини. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Колеги, я пропоную паралельно перейменувати Центр протидії дезінформації на центр підриву національної безпеки і створення проблем для держави. Про що я кажу? Учора у Сполучених Штатах Америки була підтримана кандидатура пані Тулсі Габбард, яка, скоріше за все, очолить національну розвідку США.

Що зробив Центр протидії дезінформації? Він визнав її фактично російським агентом, і лише після того, як ця інформація з'явилася в засобах масової інформації, прибрав це. Це треба вміти так руйнувати відносини між державами, між розвідками країн. Це конкретні факти. І відмазки керівника центру про те, що це було не при ньому, потім це прибрави з сайту, де фактично її визнавали рашистським агентом і що нібито фінансувалася вона російською федерацією... Сподіваюся, шановна пані Габбард це запам'ятає і поверне тим, хто підриває відносини між Сполученими Штатами Америки і Україною. Це люди, які працюють на ворога або прямо, або опосередковано. Думаю, після цього варто було б керівнику Центру протидії дезінформації написати заяву або публічно пояснити, як такі диверсії проти органів національної безпеки Сполучених Штатів Америки, її очільників, можуть відбуватися в Україні. Чому дії Центру протидії дезінформації створюють проблеми для подальшої роботи і ГУР, і Служби безпеки України, і Служби зовнішньої розвідки України, в принципі, всіх, хто сьогодні працює для того, щоб на відміну від Коваленка захистити нашу з вами державу.

На мою думку, РНБО мала б визначитися, як вони, Президент як очільник цієї структури далі себе вестимуть. Якщо не будуть прийняті відповідні рішення щодо цього центру, це можна буде розцінювати як злагоджену політику Офісу Президента, Ради національної безпеки і оборони та Центру протидії дезінформації щодо створення негативного міжнародного іміджу для очільника розвідки Сполучених Штатів Америки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо всі бажаючі виступили, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю» (№ 11394) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

Наступне питання – проект Закону «Про факторинг» ([№ 12306](#)). Перше читання.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Доповідає заступник голови комітету Олександр Ковальчук і від авторів, і від комітету. Будь ласка, 4 хвилини.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», Рівненщина. Добрий день, шановні колеги! Цей законопроект не складний, але водночас важливий, необхідний для покращення бізнес-діяльності або полегшення умов ведення бізнесу в Україні. Його мав доповідати наш потужний голова комітету, але він захворів. Тому, користуючись нагодою, бажаю йому швидкого одужання.

Проект закону «Про факторинг» (№ 12306). Декілька слів про те, що таке факторинг. Факторинг – це фінансова комісійна операція, за якої клієнт переуступає дебіторську заборгованість факторинговій компанії з метою миттєвого отримання більшої частки платежу (думаю, багато хто із вас знає про ці операції, можливо, користувався ними або хотів би), гарантії повного погашення заборгованості і зниження витрат з ведення рахунків.

Факторинг є важливим сегментом фінансового сектору, який дає змогу розширити доступ до фінансових ресурсів компаніям, а відтак може прискорити економічне зростання країни, особливо враховуючи виклики економіки нашої країни, які виникли у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України.

Проект закону розроблено з метою удосконалення регулювання факторингу в Україні та вдосконалення окремих положень чинних законів України, що регулюють та стосуються надання факторингових послуг.

Положення проекту закону спрямовані на: імплементацію в законодавство України положень модельного закону Міжнародного інституту з уніфікації приватного права про факторинг; запровадження державної реєстрації відступлення права вимоги, що дасть змогу знизити ризик шахрайства; визначення предмету та змісту договору факторингу; визначення пріоритету відступлення права грошової вимоги. Насправді довгий перелік того, що передбачається змінами в цьому законопроекті, і все спрямовано на те, щоб наблизити наше законодавство до традицій і форм комунікацій між банківськими і небанківськими фінансовими установами та реальним сектором економіки. Це є відповіддю на чисельні прохання, пропозиції, робочі групи, в яких брали участь різні бізнес-асоціації і бізнес-групи, про те, що на часі прийняти цей нескладний, технічний, але дуже важливий законопроект.

Як ви бачите, в порядку денному позначено, що цей законопроект важливий для нашої співпраці з Міжнародним валютним фондом, його від нас очікують партнери. Тому прошу всіх колег у залі проголосувати за цей законопроект. Наші попередні консультації говорять про те, що всі його підтримують. Сподіваюся, до другого читання ми почуємо і врахуємо всі норми, які його покращуватимуть і наблизатимуть ведення бізнесу в Україні до кращих практик у світі.

Дякую всім, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Запишіться, будь ласка, на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Щодо прийняття законопроекту. Дійсно, наш обов'язок існує, його необхідно приймати. Учора ми говорили дуже багато з головою комітету щодо цього проекту закону. Я хочу зауважити, що знову ГНЕУ Апарату Верховної Ради України написало зауважень на шість сторінок. Отже, знову недоопрацювали. Знову пишуть спеціалісти про те, що немає конкретних визначень, що може бути в договорі про факторинг. Тобто знову недоопрацьовуємо. Ну, звісно, комітет, як завжди, пише у своєму рішенні, що

рекомендує прийняти в першому читанні із застосуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України до другого читання. Так ось фракція «Європейська солідарність» заявляє, що більше не буде голосувати за жоден проект закону в першому читанні, де вписана стаття 116 Регламенту Верховної Ради України. Тому що вчора ви поставили крапку в розумінні виконання парламентом Регламенту, тому що прийнятий закон (проект [№ 11392](#)) перекреслив всі правила, які існували всі ці роки в цьому залі. Ви прийняли, що вам захотілося, не дотримуючись жодної відповідальності і не бачачи, що написано у Регламенті Верховної Ради України.

Голова профільного комітету вчора нам пообіцяв, що цей проект закону буде доопрацьовано без застосування статті 116 Регламенту Верховної Ради України, хоча в рішенні комітету це є. Сьогодні ми востаннє це робимо, щоб справді виконати вимоги, які зараз є до нас щодо факторингу, і відповідати міжнародним правилам та нормам, але в подальшому, яким би цінним не був проект закону, голосувати за нього не будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, проект Закону «Про факторинг» (№ 12306), який ми зараз розглядаємо, розроблений на виконання наших міжнародних зобов'язань. У 2006 році Україна приєдналася до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг. Ця так звана Оттавська конвенція передбачає гармонізацію правил використання договорів факторингу, відступлення права вимоги боргу, який виникає за договорами купівлі-продажу в міжнародній практиці.

Що в нас є на сьогодні? Питання факторингу регулюється Цивільним кодексом, Законом «Про банки і банківську діяльність», а також Законом «Про фінансові послуги та фінансові компанії». Водночас автори пропонують ще більше уточнити, як працюватиме в Україні факторинг, окремим законопроектом. У принципі, ми як фракція «Батьківщина», проаналізувавши цей законопроект, вважаємо, він може бути ухвалений у першому читанні за основу.

Але, шановні колеги, давайте будемо дивитися й на те, що наші допоміжні органи, створені в Апараті Верховної Ради України, зокрема Головне науково-експертне управління, пропонують уточнення та висловлюють зауваження щодо прийняття цього законопроекту у першому читанні. Я вважаю, наше завдання особливо в питаннях, які стосуються виконання наших міжнародних зобов'язань, а також у питаннях, які впливають на фінансові послуги, банки і банківську діяльність, виписувати максимально релевантні закони, які будуть виконуватися, тому що ті закони, які приймає парламент, на практиці дуже часто просто не виконуються.

Дякую. У першому читанні голосуємо, треба доопрацьовувати до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько, група «Відновлення України». Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Факторинг – це потужний інструмент фінансування бізнесу, який може стати драйвером економічного зростання в Україні. На жаль, сьогодні факторинговий ринок в Україні не розвивається належним чином через законодавчі прогалини та відсутність чітких правил роботи.

Що пропонується цим законопроектом? Чітке розмежування діяльності фінансових компаній, що займаються факторингом, і які надають кредити фізичним особам. Це допоможе уникнути правової невизначеності та посилить захист прав споживачів. Введення державного реєстру факторингових компаній забезпечить прозорість угод та зменшить ризик шахрайства.

Чому це важливо для України? Малий і середній бізнес отримає швидкий доступ до фінансування, що дозволить створювати нові робочі місця, фінансові установи працюватимуть прозоро, а позичальники матимуть кращі гарантії захисту своїх прав.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, хочу звернути увагу, законопроект тільки з'явився на папері. Фонд гарантування вкладів уже стільки працює, займається факторингом, компанії продаються, але введення нових понять – оцінки і методології права на вимогу (а в проекті закону вводиться право на вимогу, яке повинно бути

в майбутньому для проведення операцій з оцінки), на жаль, не існує в Україні. Що це означає? Організація, яка надала кредит, наприклад 1 мільйон, дає право фінансовій компанії викупити його за 10 гривень, не проводячи оцінки, отримати право на вимогу і стягнути кошти, а про майно ми нічого не кажемо. Чи це вірно? Ні, не вірно. Це половинчасте рішення. Необхідно починати з методології. Якщо немає методології, будуть перевищення, зловживання, скарги і таке інше, і повернетеся в той час, коли колекторні компанії, завуальовані у факторингові, будуть бігати за людьми і вибивати кошти або повернення кредиту. Таким чином ми вводимо ту діяльність Фонду гарантування вкладів, яка вже відбулася, про яку розказали, де маємо купу кримінальних проваджень про збільшення своїх статків екс-керівниками Фонду гарантування вкладів, але, на жаль, нам наплювати на ці питання.

Прошу не підтримувати цю історію в такому читанні. Необхідно підійти комплексно до цих питань з урахуванням старих гріхів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є ще бажаючі виступити від фракцій і груп? Тоді переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про факторинг» ([№ 12306](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо гарантій незалежності та посилення інституційної спроможності» ([№ 12374](#)) та альтернативні до нього законопроекти.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Можемо одразу записуватися на виступи: два – за, два – проти, колеги?

З доповідями. Тоді запросимо авторів усіх законопроектів, починаючи з основного.

Для доповіді на трибуну запрошується заступник міністра юстиції України Олександр Анатолійович Банчук. Будь ласка.

БАНЧУК О.А., заступник міністра юстиції України. Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується урядовий законопроект № 12374, який стосується реформування Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА). Законопроект розроблено згідно з *Ukraine Facility Plan*, планом Європейського Союзу, за яким ми повинні ухвалити відповідні зміни та законодавство у I кварталі цього року.

Основні положення законопроекту. Ним передбачається: збільшити самостійність агентства і визначити гарантії його незалежності у відносинах з урядом; оновити конкурсні комісії та конкурсну процедуру з відбору голови АРМА і змінити склад конкурсної комісії, що буде формуватися Кабінетом Міністрів України за участю міжнародних партнерів.

Іншими новаціями законопроекту пропонуються посилення ролі Ради громадського контролю при агентстві, утворення підрозділів внутрішньої безпеки і контролю, внесення змін, що стосуються управління арештованими активами.

Також законопроектом передбачається створення комісії з проведення незалежного зовнішнього оцінювання діяльності АРМА, яка має ухвалити висновок і прийняти рішення про підтвердження продовження повноважень голови або вирішення питання урядом про його звільнення та оголошення нового конкурсу.

Дуже важливо, що наразі законопроектом, на відміну від реформ, які ми проводили минулого року, не пропонується автоматичне звільнення керівництва АРМА або автоматична переатестація всіх службовців. Таких положень немає у законопроекті.

Цей законопроект погоджений представниками Європейської комісії і буде виконанням *Ukraine Facility Plan*, тому прошу вашої підтримки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді від авторів альтернативного проекту закону [№ 12374-1](#) запрошується Олександр Михайлович Ткаченко. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 141, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Окрім передбачених основним законопроектом № 12374 положень, проектом закону № 12374-1 додатково передбачається: тестування на поліграфі; удосконалення процедури конкурсного відбору працівників із залученням представників громадських об'єднань; розширення контрольних повноважень Громадської ради при Національному агентстві; внесення змін до статті 13 стосовно достойної оплати праці працівників агентства; удосконалення конкурсного відбору управителів активів; визначення, що реалізація активів

здійснюється на електронних аукціонах в електронній торговій системі «Прозорро.Продажі»; розширення кола суб'єктів, які можуть здійснювати управління активами у виняткових випадках, а саме: підприємство, установа, організація, щодо яких Кабінет Міністрів України здійснює функції з управління; забезпечення пріоритету арешту у кримінальному провадженні; розблокування управління активами у вигляді частки у статутному складеному капіталі чи акцій (паїв) юридичних осіб, пов'язаних з російською федерацією; удосконалення співпраці з правоохоронними органами.

Крім цього, колеги, у законопроекті, який пропонується від комітету, додається право приватним виконавцям і арбітражним керуючим здійснювати управління активами. Я хочу зазначити, що це взагалі непритаманна функція для приватних виконавців і арбітражних керуючих, тобто на них буде додаткове навантаження.

Прошу підтримати законопроект № 12374-1 за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошується для доповіді стосовно наступного альтернативного законопроекту [№ 12374-2](#) Олексій Васильович Мовчан, сьогоднішній іменинник. Вітаємо вас ще раз!

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Дуже дякую. Шановні колеги! Законопроект про реформу АРМА з позначкою «2» мого авторства націлений на системну зміну управління активами, арештованими у кримінальному процесі.

Яка є проблема? Рахункова палата перевірила, провела аудит за останні три роки діяльності АРМА і з'ясувала, що його ефективність управління становить лише 20 відсотків, тобто *KPI* організації лише на рівні – 20 відсотків. Це так само, якби ми приймали лише 20 відсотків законопроектів або будь-який українець працював лише на 20 відсотків. Результат дуже поганий. Насправді Рахункова палата у своєму звіті чітко зазначила, що треба змінювати систему, тому що закладена в законі про АРМА модель є хибною, саме вона призводить до цієї неефективності. Фактично скільки б разів ми не змінювали голову АРМА, не отримали б якісного результату в управлінні активами, тому що сьогоднішня модель свідчить про те, що актив може залишитися без управителя, без наглядача, тобто актив арештовують, передають до АРМА, а далі відбувається незрозуміло що.

І ось у мене дуже серйозне запитання, яке я ставлю всім очільникам АРМА: що відбувається з Одеським нафтопереробним заводом? Підприємство, яке колись працювало, коштувало мільярди доларів, сьогодні простоє та розвалюється.

Саме тому законопроектом передбачається ввести принцип безперервного управління, тобто на будь-якому етапі є людина, яка несе відповідальність за збереження і функціонування активу. Саме в доопрацьованому законопроекті пропонується закласти інститут арбітражних керуючих і приватних виконавців як єдиної категорії осіб, що вміють управляти такими активами в Україні.

Прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще один альтернативний законопроект – [№ 12374-д](#), комітетська версія.

Запрошується до доповіді голова Комітету з питань антикорупційної політики Анастасія Олегівна Радіна. Будь ласка.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий день! Нам з вами сьогодні треба зробити крок до ефективного управління арештованими активами. І ми маємо це зробити, колеги, не тільки тому, що цей законопроект є нашим зобов'язанням за програмою *Ukraine Facility*, а й для того, щоб не допустити далі руйнування арештованих активів. Нам слід припинити практику передачі арештованих активів конкурентам. Нам варто гарантувати повноцінне надходження коштів від управління арештованими активами державі, а власникам арештованих активів ми маємо нарешті забезпечити збереження майна і його економічної вартості до вирішення остаточної долі активу.

Що зараз відбувається в АРМА, колеги? Ви щотижня чуєте новини про те, що правоохоронці арештували і передали в АРМА. Так от, 80 відсотків цих ухвал не виконуються взагалі. Коли активи все-таки потрапляють до АРМА, знаєте, скільки часу в середньому потрібно для того, щоб організувати конкурс для пошуку управителів? Це 17 місяців. Коли навіть проводиться конкурс, знаєте, що відбувається? Не знаходяться управителі. Минулого року ми оголосили через *Prozorro* 33 конкурси – 21 із них не відбувся. Знайшли лише 12 управителів. Що відбувається весь цей час? Правильно, актив продовжує або годувати власника, або розпадатися, знецінюватися і розкрадатися, або годувати корумпованих правоохоронців та інших осіб.

Колеги, ми з вами маємо це припинити. Саме тому Комітет з питань антикорупційної політики, опрацювавши всі законопроекти, пропонує прийняти доопрацьований законопроект, тобто з позначкою «д». Він містить ключові позиції всіх законопроектів. Принагідно я дякую Міністерству юстиції України та пані віце-прем'єрці Стефанішиній за роботу і за ініціативу.

Чи потрібно норми цього законопроекту доопрацьовувати далі до другого читання? Потрібно. І комітет до цього відкритий.

Колеги, дуже прошу підтримати законопроект № 12374-д...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді від комітету запрошується голова Комітету з питань антикорупційної політики Анастасія Олегівна Радіна. Дві хвилини. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Ще раз, комітет пропонує прийняти доопрацьовану версію, яка включає основні положення всіх запропонованих законопроектів.

Колеги, дуже вас прошу підтримати за основу законопроект № 12374-д.

Відповідно до рішення комітету ми рекомендуємо відхилити проекти законів № 12374, № 12374-1 і № 12374-2, а також доопрацювати до другого читання в разі ухвалення в першому законопроект № 12374-д з урахуванням статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Дуже прошу вас підтримати, колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую, пане головуючий. Знаєте, колеги, декілька років як створили АРМА, але весь цей час агентство реформують. Весь час реформують, бо, як поганому танцюристу, завжди щось заважає: то заважає, що процедури у них не такі, то без рішення суду вони хочуть забирати майно у власників, то хочуть щось ще робити. І зараз у цей законопроект понапихали усі свої «хотелки», ті «хотелки», які парламент уже 10 разів відхилив. Тепер хочуть застосувати статтю 116 Регламенту для того, щоб додатково напхати туди те, що не встигли напхати навіть у цю «дешку» (доопрацьований). Насправді це вже доходить до абсурду.

Кожен раз ми отримуємо звіти органів контролю про те, що агентство неефективне, майже щодня якісь корупційні скандали, бо незрозуміло, куди ідуть гроші. То керівник АРМА виходить і каже, що державні гроші буде на свій розсуд кудись спрямовувати, робить публічні заяви, а правоохоронні органи на це не реагують.

Я взагалі не розумію, що відбувається з цією інституцією. Думаю, що правильно було би прийняти рішення про те, щоб ліквідувати її до біса та сформувати нормальну систему управління арештованим майном, передати ці функції Фонду державного майна України – спеціальному органу, який у нас створений для управління державним майном, і далі собі працювати. Я вже не кажу про чергову спробу протягнути міжнародників, які будуть впливати на те, хто керуватиме цією інституцією.

Знову-таки просте і логічне запитання: скажіть, будь ласка, якщо ви перезапускаєте, як кажете, механізм оцінки керівника, то чому немає процедури

звільнення цього керівника? Напевно, тоді треба проводити новий конкурс, призначати нове керівництво, і далі забезпечувати нормальну роботу цієї інституції. А так, колеги, немає тут що підтримувати.

Пропоную голосувати проти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Закон більш ніж перезрілий, бо насправді скільки не змінюй голову в погано сконструйованій інституції – нічого не зміниться. Що ми зараз маємо? Ми маємо агентство, яке формувалося за мирних часів і, наприклад, повинно погоджувати процедуру управління конфіскованими у рашистів активами з власниками. Звісно, це треба змінювати. Відповідаючи на запитання, чи треба змінювати керівництво, скажу, що однозначно так. Зараз запроваджується не політична, а насправді адекватна процедура, яка загалом існує в розвинутих країнах: за результатами аудиту, а якщо керівництво недієве, ми можемо прогнозувати його результати, відповідно відбувається зміна керівництва.

Так, законопроект можна доопрацьовувати. Але ми мали б його прийняти щонайменше ще на початку повномасштабної агресії, щоб рашисти не впливали на активи, які у них через санкційний механізм забрані.

Прошу голосувати за прийняття законопроекту в першому читанні. Фракція «Голос» його підтримує.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ласкаво просимо до Північної Кореї, друзі! Знаєте, поки тут засідали під гаслами лібертаріанства, перетворили Україну на Північну Корею. Подивіться самі, що ми маємо? Кордони закриті – так, усе телебачення контролюється урядом – так, маємо вождя «Кім Чен Зе» – так, маємо його. І це реальність, у якій ми живемо. Залишилося відкрити кафедри наукового «зеленізму», оголосити ідеї «чучзе» замість чучхе і за цим жити. Ми насправді вже це робимо, бо ви проводите північну кореїзацію України і ще заодно воєнний комунізм, тільки замість ВЧК – ТЦК, усе. Усе інше абсолютно те саме.

Приватну власність ви знищуєте. Скільки залишилося в Україні приватної власності в реальності? Небагато. Бо ви все арештовуєте, забираєте. Санкції. Забрати туди, заарештувати, передати. Усе держава, держава, держава, держава. Тільки це не держава, це «Зе» і наближені до нього люди. Усе. Подивіться, прикладів мільйон. Приватна компанія «Укрнафтобуріння» – забрали, грабують.

Скільки всього передано до нещасного АРМА. Для вас головне в державі не армія, а АРМА, бо ви туди згружуєте чуже майно на сотні мільярдів і грабуєте, грабуєте, грабуєте його. Скільки це буде тривати? Ви знищуєте будь-яку перспективу України.

У нас тут я бачу прапори Європейського Союзу. Це ж не прапор Північної Кореї, ні? А де в Європейському Союзі ви бачили, що можна прийти і забрати приватну власність? Розкажіть мені, «последователи Ким Чен Зе».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

МАМКА Г.М. Шановні колеги, після такого спічу мало що можна сказати. Я намагатимуся, щоб було менше політики, а більше конструктиву.

Дивіться, усім відомий у нас орган – Національне антикорупційне бюро України. Це аналогія, схематичний підхід до створення нового правоохоронного органу, який не має повноважень правоохоронного органу, але функції ті самі. Усім відомий аудит НАБУ, який досі не відбувся, уже вісім років чи більше. Ми також тут пропонуємо аудит, але є підстава для звільнення керівника.

Вибачте, але яка різниця між керівниками НАБУ і АРМА? Немає. АРМА, точніше підрозділ, який наділений двома функціями: перша – це управління активами і друга – це розшук активів. Вид діяльності у них тісно пов'язаний з правоохоронними органами, тому і обирався керівник, комісія з представників правоохоронних органів, щоб людина хоч розуміла: як працює правоохоронна система, у яких рамках і в який спосіб відпрацьовувати ті доручення, функції та опції, які покладені.

Хочу відкрити новину, що в нас ота хвороба – виконувачі обов'язків органів до цього часу залишається. Це біда. Шановні колеги, на мою думку, потрібно все-таки удосконалювати механізм, концептуальні підходи, а не розробляти це заново, не створювати спеціальні фонди, які передбачені законом, не продавати ліцензії, не визначати просто арбітражних керуючих або ліквідаторів на базі тих фахівців, які можуть не мати стосунку до управління активами, не створювати нових гіпотетичних курсів, а...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мовчан, фракція «Слуга народу», 1 хвилина. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Шановні колеги! Комітетський законопроект з позначкою «д» має дуже важливу норму, яка є вимогою *Ukraine Facility* щодо управління активами в АРМА. Ця система є міжнародним досвідом, логіка, яка пропонується законопроектом, відповідає найкращим практикам. Те, що сьогодні відбувається з активами, – це фактично грабіж. Тобто ти можеш взяти в управління актив, пограбувати його і залишити власнику, з активу потім колись знімуть арешт у кримінальному провадженні та повернуть власнику розграбованим.

Найсвіжіший приклад – це управління виробником «Моршинська» її конкурентом «Карпатська джерельна». Так не можна робити, Антимонопольний комітет України заблокував цю операцію. Але це закладено в законопроекті.

Законопроектом пропонується запровадити безперервне управління активами для того, щоб абсолютно кожен арештований актив мав таку собі «няньку», бебісітер, що доведе його... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, закликаю до порядку в залі засідань.

Шановні колеги, займіть свої місця, будь ласка *(Шум у залі)*.

Що? З процедури? Добре.

Власенко – з процедури голосування. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуючий. Прошу окремо поставити на голосування питання підтримки того чи іншого законопроекту і застосування статті 116 Регламенту Верховної Ради України, якщо буде підтримано в першому читанні законопроект із позначкою «д». Прошу провести два окремі голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, я зачитаю рішення комітету. Воно звучить так:

1. Підтримати підготовлену народними депутатами України – членами комітету редакцію нового доопрацьованого проекту закону.

2. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) включити до порядку денного тринадцятої сесії всі законопроекти;

2) за результатами розгляду в першому читанні доопрацьований законопроект, внесений народними депутатами – членами комітету, прийняти за основу та оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і так далі.

У разі прийняття за наслідками розгляду в першому читанні Верховною Радою одного із альтернативних законопроектів, крім з позначкою «д», теж оголосити.

Якщо зараз Верховна Рада прийме рішення підтримати будь-який законопроект, починаючи з літери «д» або інші, я буду змушений згідно з рішенням комітету оголосити про доопрацювання положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту.

Відтак поставити на голосування вашу пропозицію не зможу. Вибачте.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами» ([№ 12374-д](#))

за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Далі, колеги, ми розглядаємо законопроекти у другому читанні, будуть виступи, давайте перейдемо до них.

Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» ([№ 11493](#)).

У нас заплановано так: Разумков – 4 хвилини, від фракції «Голос» – 3 хвилини. Ви визначилися хто? Стефанишина Ольга. І потім переходимо до голосування.

Стефанишина – 3 хвилини. Будь ласка. Потім Дмитро Олександрович Разумков.

3 місця чи з трибуни? З трибуни. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, мені насправді дуже прикро, що цим законопроектом ми дуритимемо народ, Президента і всіх інших тим, що ніби будемо знижувати ціни на ліки. Нічого цього не станеться.

Законопроект, який зараз буде голосувати парламент, у кращому разі не приведе ні до чого, я дуже на це сподіваюся, але, на жаль, може призвести просто до зникнення ліків в аптеках. Я сьогодні мала консультації з багатьма виробниками ліків, зокрема іноземними, вони дуже стурбовані поправками, які були внесені між першим і другим читаннями до цього законопроекту, що спершу був нормальним.

Найбільше нас турбує поправка про те, що ринок буде ділитися між дистриб'юторами у ручному режимі, а виробники ліків будуть змушені розподіляти свій прибуток, рахувати його за минулий рік і забезпечувати по 20 відсотків кожному дистриб'ютору. Щоб ви розуміли, в Україні, на жаль, лише два дистриб'ютори спроможні на таку діяльність.

Мені дуже прикро, що люди, які протягують цю поправку, не усвідомлюють, який колапс може бути на ринку. Розумію, треба долати монополії, але, вибачте, будь ласка, в країні є Антимонопольний комітет, то може він уже нарешті займеться справами і буде виконувати свою роботу, а не Верховна Рада в ручному режимі перерозподілятиме на фармацевтичному ринку ресурси.

Я хочу звернутися зараз до Президента України, до Офісу Президента, які так прагнуть зниження цін на ліки. Є прекрасний механізм, який працює в Європейському Союзі 20 років і називається «паралельний імпорт лікарських засобів». Сьогодні Верховна Рада нарешті ввела його хоча би для державних закупівель, але я закликаю подивитися на це з іншого боку. Це дало змогу реально знизити ціни на ліки в аптеках у Європі на 20 відсотків, у Грузії – на 40 відсотків. Я не знаю, чому всі так бояться це задіювати. Чула, що бояться образити національного виробника. То ви, друзі, визначайтеся: вам шашечки чи їхати, ви за пацієнтів переживаєте чи за фармацевтичні компанії та їх надприбутки.

Особисто я не буду голосувати за цей законопроект. Сподіваюся, що його прийняття не зробить гірше і ліки не зникнуть із аптек, хоча думаю, що це відбудеться, на превеликий жаль. Закликаю далі працювати над реальним зниженням цін на ліки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович – 4 хвилини, і будемо переходити до голосування.

Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Я щось не до кінця розумію колег. Якщо ліки стають дешевшими, це стало вже погано, а підвищувати зарплати керівництву АРМА на 30 відсотків, за що ви тільки що проголосували, – це нормально. Збільшувати видатки на Офіс Президента в два рази – з 1,7 до 3,5 мільярда гривень на 2025 рік – це нормально. Збільшувати видатки на наших пенсіонерів, а саме вони насамперед купують ці ліки, – це стало погано. Виплачувати зарплати військовикам – це стало погано. Заробляти на снарядах і красти з цього – стало класно. Якись у нас дивні підходи в цьому парламенті, і не лише в парламенті.

Вважаю, що найперше треба було подумати про людей, про те, до чого призводять рішення, які ви приймаєте, коли підвищуєте податки, з яких не платяться додаткові зарплати військовикам, а гроші знову спрямовуються нібито на будівництво доріг, дитячих майданчиків, у крайньому разі біля лінії фронту, а потім їх розносять рашистські снаряди, навіть незважаючи на те, чи були вони збудовані, чи не були.

Коли ви замість того, щоб підвищувати пенсії, тому що у вас грошей на це немає, замість того, щоб підвищувати розмір мінімальної заробітної плати, тому що у вас знову нібито грошей на це немає, виплачуєте мільйонні зарплати таким, як Магомедов (Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку), для того щоб вони могли поїхати відпочити до Фінляндії – вам це зручно, ви за це голосуєте, ви це підтримуєте, даєте на це голоси. У нас із вами дуже дивні підходи, подвійні.

Ви тоді підіть і станьте народними депутатами не України, а окремо взятих міжнародних організацій, міжнародних інституцій або грантових

організацій, так і називайтесь. Якщо ви все-таки є народними депутатами України і підтримуєте український народ, то я думаю, що під час кожного голосування мали би бути за ті позиції, які допомагають Україні. І це не популізм, це реальні підходи, але вони у нас із вами абсолютно різні. Ви або переживайте за всіх людей, і тих, хто в тилу, і тих, хто за межами нашої держави, і тих, хто нас боронить на лінії фронту, і тих, хто працює на об'єктах критичної інфраструктури, які сьогодні також постраждали від рашистського удару, і тих, хто працює на підприємствах, які забезпечують український бізнес, що сплачує податки, з яких Україна виплачує зарплати нашим захисникам, і не лише їм, а й вам також, вам, кожному, хто сидить у цьому залі...

Давайте просто визначатися: якщо вам не подобається допомагати людям, то ви маєте повернутися на інші роботи, якими займалися до української політики, українського парламенту. Щонайменше це буде чесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка – 1 хвилина.

МАМКА Г.М. Шановні колеги! Коли вартість товару (чи послуги) зменшується в Україні, він стає доступнішим, більша категорія населення може собі дозволити його купити, але, на жаль, ми знову йдемо до того, що передбачає розширення повноважень Кабінету Міністрів України. Якщо при оптовій торгівлі пропонується відсоткова ставка стосовно прибутку, то при роздрібній торгівлі пропонуються умови, які будуть визначатися Кабінетом Міністрів України. Вибачте, такий закон для того, щоб у ручному режимі контролювати відсоткову ставку націнки на ті чи інші препарати?

А друге питання. Законом, якщо його буде прийнято, не вирішуються питання якості лікарських засобів, наявності діючої речовини лікарських засобів і немає відповідальності за ці речі, тобто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» ([№ 11493](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Арахамія, ви руку піднімаєте, ви щось хотіли? Ви проголосували теж? Добре.

Шановні колеги, надійшла заява з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Хто виступатиме?

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, я хочу подякувати всім, хто проголосував за цей закон. Я навмисно не брала слово для виступу до голосування, щоб не політизувати процес. Дякую профільному комітету, який очолює пан Радущий, тимчасовій слідчій комісії, міністру, тимчасовій слідчій комісії, яку я очолюю. Я хочу вам сказати, що в цьому вже законі, по суті, – фундаментальна реформа фармацевтичного ринку, фундаментальна, яка відпрацьована нами разом. Цим законом скасовується монополія на ринку двох посередників-дистриб'юторів, які опанували ринок на суму 175 мільярдів гривень на рік і довели систему до того, що в нас в аптеках ціни на найважливіші препарати у півтора, два, три рази вищі ніж у європейських аптеках.

Цим законом, а я переконана, що його підпише Президент, буде покладено край, по-перше, цій монополії (уже можна хрест поставити), а по-друге, величезним маркетинговим відкатам, які вони робили разом із аптечними мережами, хоча аптечні мережі – під примусом, 70-80 відсотків додатково до вартості маркетингових відкатів.

Знаєте, я можу сказати, що це реально революційний закон. Вчора на засіданні профільного Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування одностайно його підтримали, і це дуже важливо. Так само і в ТСК, яку я очолюю, одностайно теж підтримали. Це приклад того, як можна великі та важливі справи робити разом, не перегризаючи одне одному горло з політичних питань. Думаю, що так практично постійно і нормально має бути, особливо в такі тяжкі часи, процес єднання навколо важливих питань і розв'язання серйозних проблем повинен стати традицією в нашому політикумі.

Я хотіла би також повідомити, що було дуже багато і в залі, і в комітеті усіляких корупційних пропозицій. Я не знаю, взагалі за останній час таких колосальних пропозицій не отримували, але, слава Богу, вистояли всі і в комітеті, і в ТСК, і в залі, крім двох фракцій. Дай Боже, щоб так було і далі.

Прошу всіх народних депутатів простежити за тим, як будуть зменшуватися ціни на лікарські засоби в аптеках. Наступний крок – це вже якість лікарських засобів. Думаю, що не менш радикально і не менш позитивно ми спрацюємо. У цій сфері має все бути добре.

Слава Україні! Дякую кожному з вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Юліє Володимирівно.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до наступного проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за використання публічних коштів посадовими особами розпорядниками та одержувачами коштів державного та місцевих бюджетів, підприємств державного та комунального сектору економіки» ([№ 10255](#)). Це друге читання.

У мене записано так: виступ Разумкова 4 хвилини... *(Шум у залі)*. Хто? Мотовиловець? Що у вас? Просто руку захотіли підняти? Добре *(Шум у залі)*. А що, не треба було? Після нього я дам вам слово. Добре.

Отже, Разумков – 4 хвилини, від фракції «Європейська солідарність» – 5 хвилин, так? І потім ще будуть поправки Григорія Миколайовича Мамки.

Я правильно все озвучив? *(Шум у залі)*. Хто буде?.. Я бачив Кучеренка.

Кучеренко – 2 хвилини.

Почнемо з Дмитра Олександровича Разумкова. Виступ до 4 хвилин замість поправок. Будь ласка.

Увімкніть Дмитру, будь ласка, мікрофон з місця.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, якщо чесно, я дивуюся тому, яка у нас міжнародна політика. Крайнє, що відбувається, це Президент Трамп запропонував формат: українські ресурси – за допомогу, яку надавали Сполучені Штати Америки, і нібито, за його заявою, наші колеги на це погодилися.

Я єдине не розумію: або в Офісі Президента, Міністерстві економіки, Кабінеті Міністрів взагалі не усвідомлюють, що обіцяють, або вони настільки недолугі, не розуміючи, що обіцяного ними немає, просто немає.

Мова йде про 500 мільярдів доларів, 500 мільярдів. В Україні на 2023 рік (вважаю, що це дуже завищений показник), за оцінками *Forbes*, усі наші надра становили 14,8 трильйона доларів, з них лєвова частка – це кам'яне вугілля, що не підпадає під те, що вимагав би Президент Трамп.

Давайте згадаємо те, що нібито залишилося в Україні. Ну, не враховуючи, що частина ресурсів уже перебуває у власності, думаю, що частина – уже викопана, частина – взагалі має абсолютно іншу рентабельність, якої фактично сьогодні вже немає або немає можливості видобувати. Залізна руда становить близько 14 відсотків від вищезгаданої суми, а далі запаси: нафти і газу – 100 мільярдів доларів, літєвих руд – 38 мільярдів доларів, германію – 97 мільярдів доларів, графітових руд – 34 мільярди доларів, уранових руд – 31 мільярд доларів. Навіть тут не набирається 500 мільярдів. Що ви намагаєтеся продати?

Крім того, що ви продаєте не своє, а людське, адже я хотів би нагадати Президенту, що в 2019 році він розповідав, що всі надра належать державі,

належать людям, які і є владою в цій державі. Зараз його позиція дуже сильно змінилася. Хотілося б почути нову позицію, яку зазначив Президент. Чому вона кардинально відрізняється від того, що він робив і обіцяв у 2019 році? Чому він погоджується роздавати українські надра, не розповідаючи про це українському народу? Чому він з партнерами погоджується віддати ресурси на 500 мільярдів доларів без урахування інтересів нашої держави? Те, що було сказано – 50 на 50, сьогодні не відповідає тому, що ми чуємо від наших міжнародних партнерів. Яке взагалі він має право приймати рішення за всю країну?

Я розумію, що в нас кожен сам собі президент або кожен президент, як це обіцялося в 2019 році, але ті підходи, які зараз є, абсолютно не відповідають інтересам держави. Я розумію, що влада – така річ, за яку мають триматися до останнього окремо взяті політики, але, як показує практика, вона не буває вічною, вона завершується, і за свої дії в тій чи іншій каденції треба нести відповідальність. Відповідальність перед людьми, відповідальність перед Богом, відповідальність перед законом, і це не лише політична відповідальність, як я уже сказав сьогодні.

Дуже сподіваюся, що практика (просто хочеться підібрати парламентський вислів) обману партнерів, обману людей, обману України нарешті в українській політиці завершиться, і замість українських політиканів з'являться люди, які будуть дійсно політичними діячами нашої країни, які будуть працювати на її потреби, а не на збереження своєї влади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович – 2 хвилини. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Насправді я хочу висловити і свою позицію стосовно цього законопроекту, і позицію фракції «Батьківщина», яка буде його підтримувати.

Ми однозначно виступаємо за повну прозорість публічних фінансів. Ще раз, прохання не плутати «публічний дом» і публічні фінанси. Публічні фінанси – це гроші бюджетів, це гроші платників податків, це наші з вами гроші, гроші мільйонів українців. Ми з вами маємо повне право знати все без винятку про те, як розпорядники бюджетних коштів як на державному, національному, так і на місцевому рівні використовують наші з вами гроші: які зарплати виплачують собі міністри, мери, депутати, які витрати на ті чи інші статті, які кошториси, яка мета і яка ефективність використання цих грошей.

Мені як голові тимчасової слідчої комісії на сьогодні доводиться стикатися з величезною проблемою, коли ті чи інші розпорядники бюджетних грошей приховують інформацію і кажуть, що це комерційна таємниця, що вони не покажуть як використовують гроші, бо це ж комерційна, військова таємниця. Та не може цього бути.

Давайте негайно приймати цей законопроект, посилювати... Дійсно, має бути адекватне покарання для тих, хто не розуміє, що повна інформація про використання грошей повинна бути в публічному просторі. Це буде дуже вагомим фактором повернення довіри суспільства, громадян, платників податків та промисловості з бізнесом до влади, до всіх нас. Дискутувати тут немає про що і слухати недолугих чиновників, які хочуть щось приховати, нам не потрібно. Голосуємо і приймаємо цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Представник фракції «Європейська солідарність» – до 5 хвилин. Хто виступатиме? Добре, я зрозумів.

Григорій Миколайович Мамка. Григорію Миколайовичу, у мене написано, що у вас 28 поправок, чи ми обійдемося вашим блискучим виступом? Григорію Миколайовичу, яка ваша позиція? Будь ласка.

МАМКА Г.М. Ні-ні, якщо Сергій Костянтинівич на трибуні, я не виступатиму, він потім буде «тиснути».

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми завершили обговорення, так?

Я даю 1 хвилину Сергію Костянтинівичу для відповіді на ті зауваження, які пролунали, давайте 2 хвилини, бо було багато зауважень.

Запрошую колег до залу, бо після цього голосуємо.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, усе дуже просто: якщо є обов'язок, то повинна бути відповідальність. На жаль, зараз у державних підприємствах є обов'язок звітувати, але немає відповідальності. Законопроектом саме вводиться ця відповідальність і надається можливість, зокрема парламенту, ефективно здійснювати функцію контролю.

Про що йде мова? Ідеться про те, що стаття 212³ «Порушення права на інформацію та права звернення» доповнюється новими частинами, відповідно до яких встановлюється адміністративна відповідальність посадових осіб, які отримують державні кошти і є розпорядниками, за неоприлюднення цих звітів. Збільшується строк та можливість притягнення до відповідальності, запроваджується новий ефективний механізм контролю, колеги, зокрема і парламентського, окрім органів фінансового контролю.

Зрозуміло, якщо є обов'язок, має бути відповідальність. Якщо виділяються державні кошти місцевим бюджетам, то відповідно необхідно запровадити відповідальність посадових осіб, які не звітують.

Шановні колеги, прохання підтримати цей важливий законопроект. Ми бачимо з виступів, що цей законопроект у підготовленій редакції має підтримку в залі. Прошу голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Костянтиновичу.

Прошу народних депутатів займати свої місця. Сергію Костянтиновичу, ви теж можете зайняти своє місце, бо, як правило, люди, які перебувають тут, потім запитують: а де сенсорна кнопка, з якого боку? І не голосують за свої проекти законів. Ви вже розібралися?

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за використання публічних коштів посадовими особами розпорядниками та одержувачами коштів державного та місцевих бюджетів, підприємств державного та комунального сектору економіки» ([№ 10255](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено.

По фракціях і групах покажіть.

З процедури – Мотовиловець Андрій Вікторович. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу змінити черговість розгляду питань порядку денного і після законопроекту [№ 12271](#) (друге читання, без обговорення) перейти до законопроекту [№ 12373](#) та проекту постанови [№ 12412](#).

Прошу цю пропозицію поставити на голосування. Прошу всіх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду, я їх знайду. Законопроект № 12373 і проект постанови № 12412, так? Бачу.

Шановні колеги, пропозиція Мотовиловця зрозуміла. Зараз у нас буде законопроект № 12271 без обговорення, ніхто не наполягає на поправках, і після

цього пропозиція змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти до законопроекту № 12373 та проекту постанови № 12412.

Ставлю на голосування цю пропозицію Андрія Вікторовича. Прошу народних депутатів голосувати (*Шум у залі*). Це про зміну черговості розгляду питань.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо державної підтримки та економічного відновлення ракетно-космічної галузі в умовах воєнного стану» ([№ 12271](#)).

Уже сказали, що ніхто з представників фракцій і груп не буде наполягати на своїх поправках, тому переходимо до прийняття рішення. Колеги, одразу голосуємо.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» щодо державної підтримки та економічного відновлення ракетно-космічної галузі в умовах воєнного стану» ([№ 12271](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати. Колеги, прошу всіх голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів управління та списання військового майна» ([№ 12373](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 12373 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо записуватися на виступи: два – за, два – проти, чи з доповіддю? Тоді доповідатиме Костенко.

Запрошую до слова секретаря Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Романа Васильовича Костенка.

Романе, ви виступатимете і від комітету теж, так? Чи від комітету – Завітневич? У мене написано, що Костенко і від комітету теж.

Тоді виступ до 4 хвилин. Будь ласка, Романе.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Важливий законопроект. Комітет на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти його за основу.

До законопроекту надані пропозиції від Міністерства оборони України та Служби безпеки України. Вони його загалом підтримують, але пропонують дещо доопрацювати. Ми доопрацюємо законопроект до другого читання.

У цілому законопроект про списання. Думаю, практично всі тут долучені до допомоги Збройним Силам України або спілкуються з представниками сил оборони. За рік до цього ми часто, мабуть, чули, що є проблеми зі списанням. Потім ми з вами прийняли законопроект, до речі, багато людей з цього залу були його авторами, і практично вирішили це питання. Закон набув чинності рік тому, в лютому 2024 року, і, як я уже сказав, практично за рік питання вирішилося. Але протягом року, по-перше, виникли технічні моменти, які потрібно підправити, а по-друге, інші сили оборони, зокрема Служба безпеки України, яка, ви це знаєте, використовує військове майно для відбиття російської агресії, також хочуть простіше це списувати.

Прошу всіх підтримати цей законопроект, а також підтримувати наші Збройні Сили і сили оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Васильовичу.

Все-таки від комітету – Завітневич. Будь ласка, коротко позиція комітету.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги! Шановна президіє! Відповідно до доручення Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 7 лютого 2025 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів управління та списання військового майна» (№ 12373 від 31 грудня 2024 року), поданий народним депутатом України Костенком Романом Васильовичем та іншими народними депутатами України.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити законопроект до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

Дякую, шановні колеги. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Шум у залі*).

Прошу представників фракцій і груп, хто хоче висловитися щодо цього законопроекту, записатися на виступи: два – за, два – проти. Хто не хоче, не записуйтеся, ви зекономите час у процесі обговорення.

Ті, хто найбільше говорили, щоб не записувалися, записалися першими.
Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Насправді це дуже потрібний законопроект. Дякуємо основному автору і комітету за його розгляд. Справді, сьогодні Служба безпеки України є бойовим підрозділом, який виконує бойові завдання і переважно не оголошує, де є його досягнення. Потрібно спростувати сам процес списання і боєприпасів, і тієї зброї, яка втрачена під час виконання бойових завдань, а також до другого читання доопрацювати законопроект, бо у нас є й інші бойові підрозділи сил безпеки і оборони, які стикаються зі схожою проблемою.

У Збройних Силах України це питання майже вирішено, але, думаю, до другого читання ми знайдемо, що удосконалити з врахуванням їх пропозицій.
Голосуємо за. І не витрачаємо час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Никорак, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуючий, прошу передати слово Софії Романівні Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Нарешті поміж різними, абсолютно другорядними для воєнного часу законопроектами у Верховній Раді дійшли руки до того, що дійсно потрібно для військовиків.

Дякую Роману Костенку за те, що цей законопроект з'явився, що він був напрацьований. Реально списання військового майна – це головний біль протягом багатьох років, що не дає командирам зосередитися безпосередньо на виконанні бойових завдань на лінії зіткнення. Водночас поряд із списанням військового майна, що дуже важливо, ми як народні депутати так само маємо займатися й постачанням військового майна для Збройних Сил України. І тоді, коли ви голосуєте за корупційні схеми із закупівлею московських неробочих реакторів для атомної електростанції і підключення енергоблоків, які найближчі 10 років точно не будуть запущені, на фронті у нас ситуація, коли бракує автомобілів, засобів РЕБ, «ефпівішок», нічних «мавіків», нормальних мін, а не

бракованих, які ваша влада впишає військовикам, ще й робить їх винними за те, що щось не так, не працює.

Насправді всі ці ваші дії можна розцінювати як державну зраду. Але на чому концентруються Зеленський і гоп-компанія? На тому, як переслідувати опозицію, яка сміє говорити правду, яка сміє боротися за Збройні Сили України і їх забезпечення, яка сміє на міжнародному рівні говорити про те, що найбільше зараз потрібно Україні.

Так от, я вам скажу, що вся ваша нищість колись вам вилізе боком. І ні, це не погрози, не надійтеся, це реальність. Весь ваш «зелений безпредел» колись принесе вам заслужену кару...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт, група «Довіра». Будь ласка.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Бакунцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Звичайно, однією з важливих проблем у військових частинах є списання військового майна. Уже так довго, на жаль, іде війна, а багато хлопців, які воюють, які отримали різне майно, не мають можливості його списати. Тому ми дякуємо авторам за цей законопроект, у якому йдеться про те, що зношене майно або таке, що потребує заміни, вартістю за одним актом списання до 1,5 мільйона гривень може бути списане військовим командиром тієї чи іншої військової частини без погодження з вищим керівництвом. Це добрий крок назустріч.

Віriamo, що коли буде списано багато військового майна, відтак на його місце однозначно потрібно буде нове, бо війна потребує значних витрат, кожного дня, звичайно, є витрати на фронті.

Я також закликаю всіх вас і надалі допомагати, хто допомагає, тим найвідважнішим з-поміж нас, бо сидіти тут у залі – це добре, але треба мати відвагу бути на фронті. Я закликаю вас, народні обранці, допомагати тим чи іншим військовим підрозділам, тим, хто, на відміну від нас у залі, має відвагу, воює і захищає нас. Думаю, що це одне з основних наших завдань, не лише законотворча робота, але й підтримка найвідважніших українців на фронті.

Дякуємо Збройним Силам України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ, замість Бобровської, я так розумію, – Костенко Роман Васильович. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Шановні колеги, я ще раз хотів би всім подякувати. Ми можемо сказати, що це реформа про списання, якої так не вистачало нашим силам оборони. Ми бачимо, як до Збройних Сил зараз долучаються інші сили оборони, тому що це реально була проблема, на яку ніхто, крім Верховної Ради, не звертав уваги, і ми зробили так, що воїни тепер бачать нашу підтримку. Це показує послідовність, з якою ми підходимо. Так, ми зробили перший крок, зараз робимо наступний крок і даємо можливість спростити, а, напевно, надалі будемо спрощувати інші процедури так, як ми це робимо.

Ще раз, зараз голосуємо законопроект у першому читанні, потім отримуємо пропозиції від інших сил оборони і доробляємо його, закриваємо це питання та переходимо до інших.

Дякую всім: Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, який це підтримав, і народним депутатам, які рік тому розпочали цей процес та продовжують підтримувати.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ще 1 хвилина – Веніславський, фракція «Слуга народу», і після цього голосуємо. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дійсно, дуже важливий законопроект. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки його підтримав. Це те, що полегшить військовикам можливість списання військового майна.

До другого читання законопроект буде доопрацьований комітетом, тому що були пропозиції від керівників інших складових сектору безпеки і оборони, які хочуть, щоб ми додатково передбачили ще можливості списання того військового майна, яке, на превеликий жаль, під час бойових дій дуже часто втрачається і яке для військового керівництва дуже складно списати.

Підтримаємо цей законопроект. Усі голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів управління та списання військового майна» ([№ 12373](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Далі наступне питання відповідно до того, що ми проголосували про зміну черговості розгляду питань порядку денного, – це проект Постанови «Про встановлення Національного дня молитви» ([№ 12412](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту постанови до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова одного з ініціаторів цього проекту постанови, народного депутата України Арахамію Давида Георгійовича.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, добрий день! Це наша спільна ініціатива, на жаль, трошки «запіздала» (Сміх у залі), тому що документ було спроектовано дещо для інших речей. Я хотів би запросити основного співавтора – колегу Івана Івановича Крулька, який розповість про головний задум.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Один доповідач, друзі. Я не можу... Один доповідач.

АРАХАМІЯ Д.Г. Добре, я продовжу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, не можна, це ж не виступи представників від фракцій і груп по 3 хвилини. Друзі, у мене зазначено – Арахамія, тому я викликав Арахамію. Давайте.

АРАХАМІЯ Д.Г. Добре. Ми всі обговорювали це безпосередньо в чатах, що в такий важливий день нам треба поєднати і день жалоби (трауру), і день пам'яті, і день молитви, звісно. Молитва для багатьох православних людей, для людей усіх конфесій, вона насправді об'єднує всі верстви населення, тому прошу вас підтримати цю ініціативу.

Одразу ж скажу про заперечення. У нас уже були заперечення, пов'язані із тим, що це може бути вихідний. Це не вихідний день, це день пам'яті, тобто це у жодному разі не впливає на трудові відносини. Це такий символічний крок для того, що ми хочемо, щоб країна пам'ятала.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Перепрошую, одну секунду, перед тим, як записатися, бо я подивився, що Потураєва немає, але є Кравчук – від комітету. Перепрошую. Потураєв займається ОБСЄ.

Будь ласка, Євгеніє.

КРАВЧУК Є.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дійсно, дуже вчасний проект постанови. Дякуємо колективу авторів на чолі з головою фракції «Слуга народу» Давидом Георгійовичем Арахамією. Насправді проект підписали дуже багато колег, якщо я не помиляюся, то з усіх фракцій і груп. Ми сподіваємося, що так само і український народ буде об'єднаний цією ідеєю.

Під час Другої світової війни схожий день було запроваджено у Великій Британії. Безумовно, у цій молитві ми будемо дякувати Збройним Силам України і всьому українському народу, бо це справді народна війна. Ми будемо дякувати Богу за ту силу, яку маємо. Звичайно, дуже важливо, щоб ми були в єдності, тому в цій молитві ми маємо бути також єдині.

Очевидно, що вперше в цьому році буде спеціальне засідання 24 лютого. Інші заходи ми доручаємо Кабінету Міністрів України і обласним військовим адміністраціям. Це вже буде через рік.

Зрозуміло, що наш Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримав цю ідею, цей проект постанови і рекомендував підтримати його в цілому та вперше виконати духовний гімн України «Боже великий, єдиний» під час спеціального засідання 24 лютого.

Галина Третякова підкреслює, що це, дійсно, парламентська ініціатива.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників фракцій і груп для обговорення цього важливого проекту постанови записатися на виступи: два – за, два – проти. Будь ласка.

Леся Валентинівна Забуранна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАБУРАННА Л.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 216, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Колеги, дякую. Власне, хотілося б зазначити, що це одна із тих законодавчих ініціатив, які об'єднали парламент і не викликають жодного сумніву. Ми бачимо чудову практику, коли, дійсно, всі політичні сили, парламенти різних країн, моя колега Євгенія згадувала зокрема Сполучених Штатів Америки, Великої Британії, інших європейських країн, – об'єднуються для того, щоб подякувати і попросити у Бога підтримки. І ми сьогодні, у такий

важливий, історичний, але надзвичайно складний час для України, маємо просити підтримки у вищих сил, молитися за наші Збройні Сили, які є героями, і дуже сподіватися на те, що наш народ, наші Збройні Сили, наші партнери будуть мати ту необхідну мудрість, ту необхідну силу волі і ті необхідні, скажімо так, ідеї, які допоможуть нам подолати зло.

Проект постанови максимально збалансований. Ми дійшли згоди і дякуємо всім колегам за внесок. У цьому році це може стати історичним днем, коли в Україні ми всі об'єднаємося заради кращого майбутнього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Крульку Івану Івановичу, фракція «Батьківщина». Заради справедливості зазначу, що він також є одним із ініціаторів і активних народних депутатів, хто просуває цю ідею. Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І. Дякую, шановний пане Голово. Фракція «Батьківщина». Я хочу зазначити, що цей проект постанови підписали більше 50 народних депутатів. Майже всі лідери фракцій поставили свої підписи під проектом постанови, що об'єднує, об'єднує зал і має об'єднувати весь український народ, нашу націю.

Путін думав, що захопить Україну за три дні. Усі іноземні аналітики пророкували, що Україна не вистойть, але завдяки нашим Збройним Силам, їх могутності, їх силі та божому провидінню і допомозі Україна вистояла та вже три роки повномасштабної війни протистоїть цьому злу. В усіх церквах незалежно від конфесій у ці дні були безперервні молитви, молитви за Україну, за те, щоб ми залишилися незалежною державою, за те, щоб зло відступило і за те, щоб ті, хто прийшов сюди з мечем, понесли відповідальність.

За цим проектом постанови цей день не має бути днем нашого плачу, а повинен стати днем нашої сили, сили нашого духу, сили нашої моралі і сили молитви, бо молитва об'єднує нас усіх, надає сили. Саме з молитвою ми переможемо, оскільки за нами правда, а якщо за нами правда, то з нами Бог, а якщо з нами Бог, то Україна буде серед європейських країн, буде стояти, і наші Збройні Сили ітимуть маршем перемоги, бо ми на це заслужили.

Ми не будемо плакати 24 лютого, а молитимемося за нашу силу, за нашу єдність, за нашу міць і за нашу майбутню перемогу.

Прошу всіх, увесь зал, проголосувати за те, що нас об'єднує.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається ще одному ініціатору проекту постанови – Павлу Андрійовичу Бакунцю, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. В єдності сила народу, Боже, нам єдність подай. І коли ця єдність однозначно поєднана з молитвою, це вкрай важливо. Сьогодні тут, встановлюючи для українського народу важливий день, день єднання в молитві, представляти з насмішкою проект є категорично забороненим.

Вирішуючи питання встановлення для цілого народу дня єднання в молитві, потрібно провести додаткові консультації з керівниками релігійних організацій, дізнатися, яка їх думка щодо конкретної дати цього дня молитви, бо він точно потрібен.

Цей рік є ювілейним від народження великого будівничого Української держави, українського народу, – 160 років від дня народження митрополита Андрія Шептицького. Можливо, день його народження має стати Національним днем молитви. Взагалі є багато гарних дат. Запропонована у проекті постанови дата є теж символічною. Усе це можна обговорювати.

Звичайно, потрібно єднатися в молитві і робити так, щоб якомога більше українців, незважаючи на ту чи іншу релігійну приналежність, все-таки змогли знайти час для того, щоб об'єднатися в молитві. Хочеться вірити, що багато хто з вас у неділю був у церкві, у будь-якому храмі, і багато хто з вас вірить у Бога.

Ми підтримуємо проект Постанови «Про встановлення Національного дня молитви», хочеться вірити, що це буде ще одним фактором об'єднання українського народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Артур Володимирович Герасимов.

Шановні колеги, після цього прошу запросити... *(Шум у залі)*. А, ще буде Клименко Юлія, так? І після цього голосуємо.

Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Миколі Княжицькому. Дякую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні друзі! Ми будемо підтримувати цей проект постанови з декількох причин. Насамперед ми пам'ятаємо, що війна почалася в 2014 році, ця остання російсько-українська війна, але повномасштабне вторгнення, дійсно, було 24 лютого. Це не початок війни, але в цей день постали перед нами нові загрози. У нашій країні, у світі дуже багато віруючих людей, і цей день має всіх їх об'єднати, мають бути два дуже важливі сигнали. Я не знаю, чи бачили ви вчора, як Гундяєв вигнав одного з священників зі своєї російської церкви, коли той сказав, що вони повинні думати не про так зване СВО, а про духовні, вищі цінності, а Гундяєв йому сказав, що «вы, наверное, из Западной Украины».

Цей день засвідчує, що ми обстоюємо справжню віру, віру в Бога, у кожного свій Бог, у нас багато конфесій. Цей день справді має всіх об'єднати. Цим днем ми маємо пояснити віруючим людям у світі, що для нас це не пусті слова, що для нас пам'ять про кожного, хто загинув, священна.

Ми повернулися з форуму свободи у Сполучених Штатах Америки. Віра у Сполучених Штатах для американських політиків значить дуже багато. Це теж мова дипломатії, це мова спільних цінностей, це мова, якою світові мають пояснити, хто бореться за ці цінності: за віру, за свободу, за майбутнє, а хто робить те, що Гундяєв, знищуючи усе святе і закликаючи свій пропавший народ знищувати наш народ.

Ми обов'язково будемо підтримувати цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

Шановні колеги, після цього виступу голосуємо.

Будь ласка, Юліє.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Я є співавтором цього проекту постанови. Наша фракція буде його підтримувати і голосувати за.

Хочу скористатися цією однією хвилиною і нагадати нашим міжнародним партнерам і українцям про те, скільки горя принесла росія нашим релігійним організаціям, скільки знищено церков, їх тисячі, вбито священників різних конфесій, українських священників, які обстоювали різні конфесії в Україні, повторюю, і захищали Україну, а також те, скільки священників було в полоні і як цинічно та страшно росіяни ставляться до наших священників різних конфесій.

Закликаю весь світ подивитися на це і зрозуміти, що ані Гундяєв, ані російська православна церква, ані ті церкви московського патріархату, які є в Україні, нічого спільного з релігією не мають.

Голосуємо за цей проект постанови і молимося за те, щоб ця нечисть пішла з нашої...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми обговорили цей проект постанови. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Тобі Львів не пробачить, якщо ти не проголосуєш, ти що, Ростіку.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення Національного дня молитви» ([№ 12412](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Вітаю, колеги!

Жодних ініціатив більше про зміну черговості розгляду питань порядку денного немає, тому ідемо за тим порядком, який у нас є.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації/перереєстрації лікарських засобів» ([№ 11181](#)) і альтернативний до нього законопроект [№ 11181-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих обох законопроектів за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 206.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Запрошую до слова народного депутата України Зуба Валерія Олексійовича як автора першого законопроекту. Будь ласка.

ЗУБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 209, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Я хочу, щоб ви мене послушали. Це, дійсно, важливий законопроект. Як лікар, хірург-онколог із 30-річним стажем, я постійно займаюся лікуванням онкологічних пацієнтів і знаю, наскільки важливо використовувати під час лікування сучасні ліки. Клінічні дослідження – це не якісь досліди на людях, це використання надсучасних ліків, які рятують життя. Якщо говорити про онкологію, це таргетні препарати, це імунопрепарати, доступ до яких неможливий в нашій країні без клінічних досліджень. Це незареєстровані ліки, які проходять дослідження і на етапі до реєстрації можуть використовуватися тільки так.

На сьогодні в Україні проводиться клінічних досліджень менше, ніж в одній сучасній великій клініці Європи. Ніж в одній клініці! Навіть більше скажу, східноєвропейська асоціація клінічних досліджень створена для того, щоб ці клінічні дослідження проводити у себе, у східноєвропейських країнах. У розвинутих країнах світу проводиться 90 відсотків клінічних досліджень. Усі уряди, усі лікарі зацікавлені в цьому.

У чому суть законопроекту? І це прохання всіх онкологів, усіх людей, які цим займаються. Ми хочемо таким законом привести законодавство України

у відповідність із законодавством Європейського Союзу, із європейськими ініціативами. Чому фірми, які займаються клінічними дослідженнями, до нас не йдуть? Тому, що в нас не врегульовано цей процес, не виписані всі процедури. Цим законопроектом ми саме і хочемо це зробити.

Я вас дуже прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Іонушаса Сергія Костянтиновича. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і допуску на ринок лікарських засобів». Є основний і альтернативний законопроекти. Комітет, розглянувши на засіданні як основний законопроект, так і альтернативний, рекомендує Верховній Раді прийняти за основу альтернативний та продовжити наполовину строк внесення поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи для підготовки законопроекту для розгляду в другому читанні.

Про що цей законопроект? Чинними нормами передбачена кримінальна відповідальність за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, але не передбачено чітко щодо якого порушення і детально не зазначається те, які порушення є підставою притягнення до кримінальної відповідальності.

Цим законопроектом пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України і притягувати до кримінальної відповідальності тільки у разі істотного порушення законодавства щодо допуску на ринок лікарського засобу.

Багато органів зазначили, що зміни є актуальними, зокрема осучаснення термінології є доцільним. Слушним також є розмежування процедури допуску лікарського засобу на ринок та процедури проведення клінічних досліджень і відповідно кримінальних (карних) дій у цій сфері.

Прийняття цього законопроекту дасть можливість інноваційним лікам як нашим (українським), так і закордонним використовуватися у клінічних дослідженнях, що суттєво поліпшить інвестиційний клімат.

Прошу підтримати за основу альтернативний законопроект.

Дякую, шановні колеги.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Чорний, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуєчий! Це той випадок, коли Кримінальний кодекс України, його чинні норми не дають можливості нормально розвиватися сучасній медицині, клінічним дослідженням і відшукувати ті надсучасні ліки, які можуть допомагати пацієнтам під час лікування різноманітних хвороб.

Кримінальний кодекс України містить таке поняття, як порушення прав пацієнта, але під час клінічних досліджень немає пацієнта – є досліджуваний. Отже, і стаття 141 Кримінального кодексу України, назва якої «Порушення прав пацієнта», є некоректною і такою, що не діє. Нормою передбачається, що порушення будь-яких клінічних досліджень є кримінально караним і відразу застосовується відповідальність у вигляді позбавлення волі.

Ми пропонуємо диференціацію, якщо це не спричинило тяжких наслідків, не дай Боже, смерті досліджуваного чи якогось тілесного ушкодження, то мають бути більш м'які вимоги щодо відповідальності, але якщо ми говоримо про тяжкі наслідки – позбавлення волі. У такий спосіб ми змусимо як внутрішній наш ринок, так і зовнішній розвиватися, проводити ці дослідження. Оскільки зазначені норми повністю блокують цю діяльність, ніхто не хоче цим займатися, адже будь-яке, по суті, порушення є кримінально караним. Це саме стосується також істотного порушення законодавства у сфері доклінічних випробувань. Ми з профільним комітетом і з суб'єктами права законодавчої ініціативи повністю виписали, що є цими істотними порушеннями.

Прошу вас підтримати цей крок і зробити Кримінальний кодекс України сучасним.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Прошу передати слово Іоновій Марії, пане Голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марія. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Цим законопроектом планується удосконалити відповідальність за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань. Дійсно, здавалося б, що мета авторів законопроекту дуже благородна – захистити українців, які долучаються до клінічних досліджень і вдосконалити ці процедури, але, на жаль, у принципі, цей законопроект, ці так звані удосконалення ставлять під загрозу роботу ринку. Система на сьогодні працює. Скажемо так, якогось незаконного допуску лікарських засобів у системі немає. Наразі процедура державної реєстрації, що є вінцем законного допуску на ринок ліків, діє.

Єдине, автори законопроекту посиляються на інформацію, яка не має жодного стосунку саме до клінічних досліджень, наприклад, щодо тілесних ушкоджень під час клінічних випробувань. Тобто в Україні, як і в будь-якій цивілізованій країні, доклінічні випробування на людях не проводяться, саме тому вони і доклінічні. Вони проводяться на тваринах або в пробірках.

Тож категорично неприпустимо змінювати поняття «інформованої згоди». Адже критерії включення до клінічних випробувань – це лише критерії, тобто людина за показами і станом може бути включена, але якщо вона не підписала цю інформовану згоду, то її ніхто не включає до дослідження. Це так само стосується дітей, випробування препаратів на дітях. Там згоду мають давати батьки або призначені опікуни. Якщо можна, все-таки хотілося б, щоб не чіпали систему, яка працює, тому що все, що ви намагаєтеся поліпшити, – це або руйнація, або якісь особисті інтереси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дубіль, фракція «Батьківщина».

Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане Голово! Шановні колеги! Ми з вами сьогодні вирішили одне, на мій погляд, дуже важливе питання, на що пішли реально місяці, коли монополія посередників, які насичують і повинні були б насичувати ринок лікарськими засобами, нарешті зруйнована, ми врегулювали питання реальних націнок, які можуть бути. Думаю, це прорив, що дає змогу на сьогодні оцінити всі можливості, які матиме ринок лікарських засобів, буквально для наступних поколінь.

Те, що відбувається зараз, – це фактично другий етап, без якого неможливо виконати перший. Клінічні випробування, те, що розглядається, я абсолютно згоден з попередньою колегою, повинні бути з урахуванням тих

перспективних наукових досліджень, які нині досить швидко як відкриття з'являються на ринку, зокрема, і лікарських засобів. Нам не можна виплеснути дитину разом із водою.

Цим законопроектом дається відповідь на основні питання, а саме: розмежування відповідальності у вигляді позбавлення волі і штрафних санкцій. Ним дається відповідь на запитання: а що таке, власне, фальсифікація? Думаю, що, врахувавши всі ключові застереження до цього законопроекту, ми вийдемо на варіант, який дасть змогу, з одного боку, не зупиняти прогрес, а з іншого боку, карати тих, хто намагається фактично паразитувати на клінічних дослідженнях.

Наша фракція підтримає цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Володимир Юрійович Арешонков, група «Довіра». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дійсно, сьогодні Верховна Рада розглянула і розглядає досить важливі законопроекти, реально важливі для людей, для кожного громадянина, тому що йдеться про наше з вами здоров'я, про пошук оптимальних шляхів виробництва і реалізації ліків, медичних препаратів, справедливого розподілу і справедливої ціни. Це надзвичайно важливо, тому я хочу подякувати усім колегам, хто працював над законопроектами, які ми сьогодні розглядаємо.

Якщо говорити конкретно щодо законопроекту № 11181, то депутатська група «Довіра» буде підтримувати законопроект № 11181-1. Я хочу підкреслити, важливо, що в цьому законопроекті ми скорегуємо кримінальну відповідальність за злочини у сфері допуску на ринок лікарських засобів, їх доклінічного вивчення та клінічних випробувань, а також за порушення прав досліджуваних, які беруть участь у цих клінічних випробуваннях.

Наголошую, мова йде про права досліджуваних. І тут зверну увагу, що встановлюється відповідальність за включення особи до клінічного випробування без надання інформованої згоди або невжиття заходів для забезпечення безпеки досліджування при тимчасовому або повному зупиненні випробування, вводяться серйозні штрафні санкції, а не тільки позбавлення волі або права займатися певною діяльністю на строк від одного до трьох років.

Депутатська група «Довіра» буде підтримувати цей законопроект. Прошу колег також підтримати нас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Констанкевич Ірина Мирославівна. Одна хвилина, Ірино Мирославівно.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Будь ласка, запросіть колег до залу.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні колеги, прошу згуртуватися і проголосувати за підтримку цього законопроекту. Це вкрай важливий законопроект, його прийняття реально може вплинути на ситуацію щодо лікування важких хворих.

Правильно наголосив колега Зуб, що онкологія у нас потерпає за відсутності ліків, там дуже складні і дорогі препарати. Препарат «Кітруда», один флакон коштує 80 тисяч гривень. Це препарати, яких потребують тисячі наших пацієнтів.

Будь ласка, голосуйте за підтримку цього законопроекту. Давайте покажемо людям, що ми можемо робити розумні і правильні речі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Готові?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і допуску на ринок лікарських засобів» ([№ 11181-1](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Є ще одна пропозиція: продовжити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки законопроекту до другого читання. Продовжити, колеги, не скоротити. Комітет просить продовжити.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, не розходьтесь, будь ласка, далі теж маємо важливий проект.

З процедури слово просить Ірина Володимирівна.

Тільки з процедури, Ірино Володимирівно. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні українці, щойно 255 народних депутатів проголосували за встановлення Національного дня молитви. І відразу

після цього від авторів цієї постанови прозвучала брутальна російська матюклива лайка. Я хочу зазначити, що той, хто вживає брутальні слова, зневажає Бога. Лихослів'я є беззаперечним гріхом. У Біблії про це говориться однозначно: у посланні «До ефесян 4.29» записано...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що у вас з Регламенту Верховної Ради України?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Це з Регламенту. Я хочу звернутися до регламентного комітету із закликом розглянути поведінку голови фракції монобільшості, автора Постанови «Про встановлення Національного дня молитви», бо після цього в залі вживається лайка, яка є великим гріхом згідно з Біблією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, дивіться, лайки не було, було домислено. Кожен чує те, що хоче, у кожному слові. Будь ласка, шановні колеги, працюйте над собою, щоб не чути поганих слів в інших словах, навіть якщо сказано непогано. А якщо ви хочете, будь ласка, є процедура того, як звернутися.

Шановні колеги, ми домовилися наступний проект без... *(Шум у залі).*

Шановні народні депутати, дивіться, мені пояснили, що малася на увазі якась інвективна лексика, яка прозвучала на місці. Процедура добре знайома. Бог на поміч!

Шановні колеги, ідемо далі.

Наступний проект Постанови «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги» ([№ 12419](#)). Я так розумію, що є позиція – без обговорення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звіт Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань моніторингу отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги» (№ 12419) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Колеги, дуже важливий проект постанови. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та

професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я» ([№ 11527](#)). Це друге читання.

У мене інформація така: Мамка – 5 хвилин, але я так розумію, що його не буде, від фракції «Батьківщина» – 2 хвилини. Будете? Не буде.

Одразу переходимо до голосування. Сядьте, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію (сядьте на місця, шановні колеги) про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я» ([№ 11527](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах» ([№ 12397](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 12397 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо без обговорення? Колеги не можуть без обговорення.

Давайте тоді запишемося на виступи: два – за, два – проти. Так, Артур? З представленням, з усією прелюдією. Добре.

Запрошую до слова автора проекту постанови Юлію Володимирівну Тимошенко. Увімкніть мікрофон, будь ласка, з місця.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, я дуже прошу підтримати цей проект постанови і включити пані Марченко до складу тимчасової слідчої комісії, яку я очолюю вже другий рік, стосовно лікування поранених, а також наведення порядку на фармацевтичному ринку.

Шановні друзі, роботи в тимчасовій слідчій комісії дуже багато і для нас важливо посилити команду ще одним ефективним дієздатним членом – пані Марченко.

Прошу проголосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Кальченку Сергію Віталійовичу. З місця. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект постанови № 12397, внесений народними депутатами Тимошенко, Задорожнім та Марченко.

Під час розгляду цього питання комітет звернув увагу на необхідність внесення окремих редакційних уточнень і змін до тексту проекту постанови: щодо назви тимчасової слідчої комісії, нової редакції підпункту 2 пункту 1 та уточнення запису дати прийняття постанови, на яку є посилання в тексті проекту постанови, що розглядається.

У підсумку комітет рекомендує парламенту розглянути цей проект постанови з урахуванням пропозицій комітету щодо редакційних уточнень і змін в абзаці першому та підпунктах 1, 2 пункту 1 проекту постанови, які викладені у висновку комітету, і визначитися шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Синютці Олегу Михайловичу, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги! Важлива тимчасова слідча комісія, вона проводить велику роботу. Нам треба робити все можливе для того, щоб захистити наших військовиків і одночасно допомогти нашим медикам. Є дуже важлива тема, яку я хочу, щоб наша комісія розглянула, взагалі, щоб Верховна Рада України до цього максимально долучилася. Це, безумовно, питання рівня заробітних плат, зокрема в медичній галузі. Те, що там сьогодні відбувається, абсолютно неприйнятно. Зарплати особливо середнього медичного персоналу, водіїв швидкої допомоги, багатьох лікарів, технічного персоналу не витримують жодної критики. У руках цих людей наше здоров'я, у руках цих людей наше життя.

Ми зараз говоримо про лікування військовиків. Безумовно, військовик – це той, хто береже Україну, щоб Україна існувала. Вважаю та звертаюся до всіх: ми маємо зробити так, щоб військовик, солдат, учитель, лікар отримували гідні

гроші, у жодному разі не менше один одного. Ми сьогодні маємо найменше 21 тисячу гривень для солдата. Зарплата вчителя, лікаря має бути не меншою, і технічного персоналу відповідною. Так має бути, ми з вами повинні це зробити.

Тут за моєю пропозицією нарешті цієї п'ятниці з'явиться міністр освіти і науки, ми маємо поставити запитання, хай підготується. Чому такі жалюгідні гроші сьогодні отримують вчителі? Де бібліотекарі, яких взагалі не прирівняли до педагогічних працівників, хоч вони працюють з дітьми? Де технічний персонал? Де медсестри, які працюють у школах, який у них ганебний рівень? Ми маємо негайно це виправляти, поки не втратили країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, давайте переходити до голосування і не витратити час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Уже є результати роботи цієї комісії, шановні колеги. Попереду також дуже багато роботи, тому давайте переходити до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах» ([№ 12397](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Ну, не прийнято. Дякую.

Шановні колеги, ми практично завершили розгляд питань, перелік яких був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради. Дякую всім за плідну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Разом ми сила! Слава Україні!